

 laiškai
lietuviams

FEBRUARY 1993 VASARIS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI	37	Vytautas Kasniūnas
VIEŠPATIE, KAD REGĖČIAU	40	Algirdas Paliokas, SJ
KAS MUS SUTAIKINS ?	42	Alfredas Guščius
DIEVO MEILĖ IR KRISTAUS KANTRYBĖ	44	Chiara Lubich
IMPRESIJOS	45	Rita Vinciūnienė
OKULTIZMAS	51	Liet. Kat. Baž. inf. centras
PASISLINKIME ARČIAU	57	K.J. Ambrasas, SJ
IEŠKANT GYVENIMO PRASMĖS	59	Juozas Prunskis
SATANIZMAS	61	Liet. Kat. Baž. inf. centras
KNYGOS	63	Red.
TĖVYNĖJE	65	Gediminas Vakaris
KALBA	69	Juozas Vaišnys, SJ
ĮVAIRYBĖS	70	Red.
ŠYPSULIAI	71	Red.
TRUMPAI	72	Juoz. Pr.

Šis numeris iliustruotas Juozo Polio nuotraukomis iš Vilniaus universiteto.

Viršelis ir skyrių vinjetės — dail. Rasos Sutkutės.

Lietuviškas raidynas — Jono Bogutos.

Apdaila — Teresės Bogutienės.

Laiškai Lietuviams — Letters to Lithuanians (ISSN 00301-540) is published monthly except July/August, when bimonthly, for \$15.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Second class postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to **Laiškai Lietuviams**, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636 — 1098.

Laiškai lietuviams

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

1993 / VASARIS — FEBRUARY / VOL. XLIV, NO. 2

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI — MEILĖS, VILTIES, TIKĖJIMO SPINDULIUOSE

Vytautas Kasniūnas

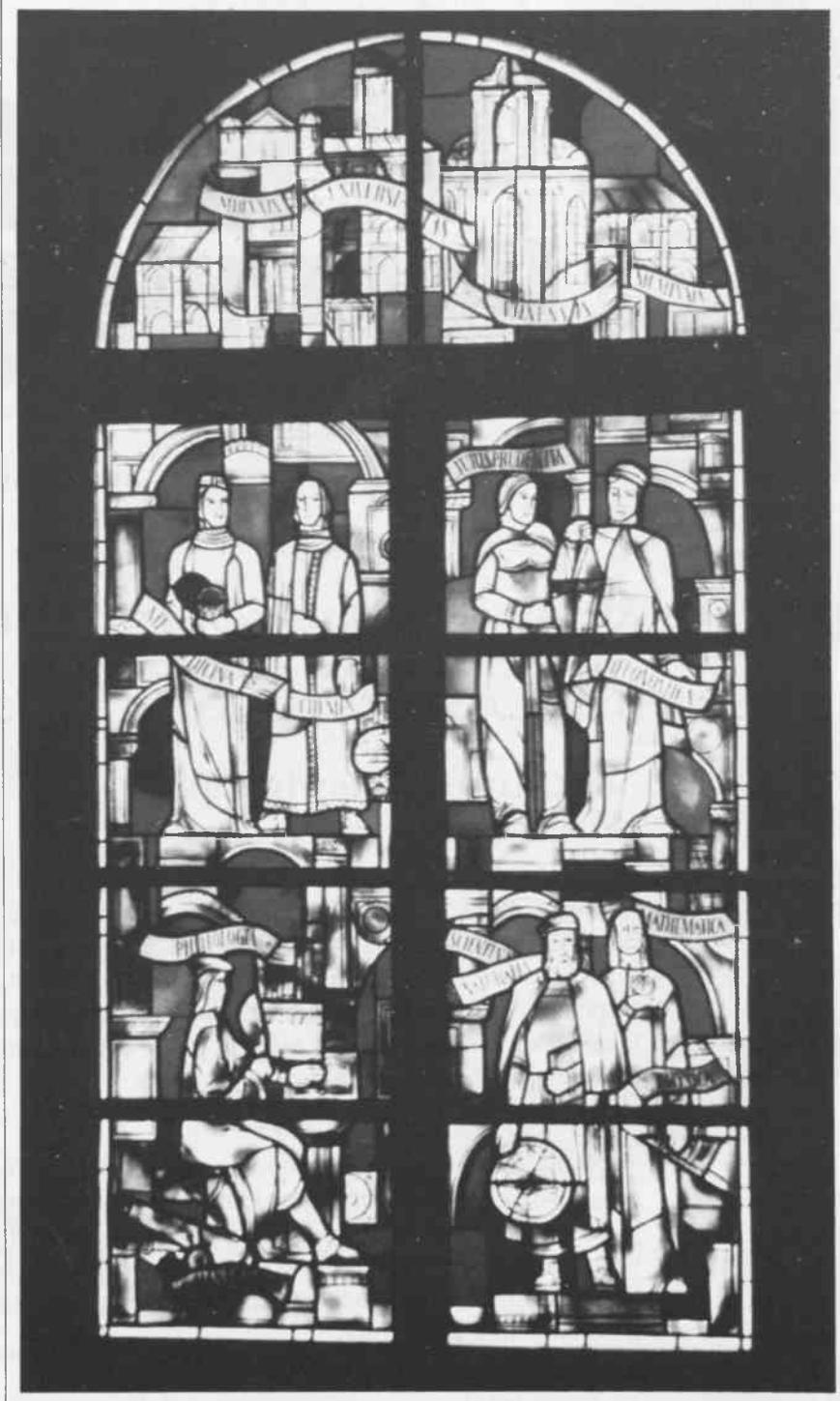
Tarp vaikystės gražių prisiminimų ryški Vasario Šešioliktoji, kurios, kartais pusynais papuoštos, spinduliuose, kalendamai nuo šalčio dantimis, augom, brendom, meldémés bažnyčioje, klausydavom savanorių kalbą... Gal kentém, sušalusias kojas trypdami, šaltis gnaibé žandus ir ausis, bet tie Tėvynės meilės lašeliai su himno žodžiais slėpęsi giliai giliai sieloje, sukosi vaikystės slėpiname rate...

***

Penkiasdešimt metų gyvenome mirties kelyje. Atėjūnai iš rytų siuste siuto ant mūsų visų, kankino gimtąją kalbą ir maldą, plėsé Tėvynės meilę iš lūpų ir širdies, ateizmu klojo gyvenimo kelią, vinimis kalė į galvą svetimus žodžius, kad tik tu, Vasario Šešioliktoji, mirties pančiais apraizgyta, liktum giltinės žabangose amžiams sunaikinta.

***

Išsaugojo Vasario Šešioliktoji mumyse įdiegtus Tėvynės meilės lašelius — atšalusius trispalve apgaubę, sušalusius himno žodžiais atgaivino, išvadvo mirties pančiais apraizgytus, įraudonos giltinės žabangas pakliuvusius.

Vieną iš universiteto senųjų rūmų langų puošia dailininko A. Surgailio vitražas "Universiteto fakultetai". Juozo Polio nuotr.

Vasario Šešioliktoji iškvietė mus visus į Baltijos kelią. Jei ne rankomis, tai sielomis ir širdimis sujungė visą Pasaulio Lietuvą, visus žemynus, kur įminta lietuvių pėda... Ir kilo tada į Dangų miškas rankų nuo ežerų krašto, piliakalnių, nuo Baltijos jūros atkeliausiu, ir sakė: "Tau, Lietuva, herojų krauju papuošta, laisvės garbė. Tu mūsų Meilė, Viltis ir Tikėjimas". Degė žvakės Baltijos kelyje, degė širdyse Tėvynės meilės lašeliai, lyg deimantu žibėjė senolių, tėvų sielose, perduoti vaimams, vaikaičiams, naujai genčiai. Vėju skrido vienas atsidūsėjimas, vienas krauko tvaskėjimas genties kraujyje — aš esu su Tavimi, Vasario Šešioliktoji, naujai atgimus Lietuva!

***

O, Lietuva, tu vieninga kaip niekada — per užtvaras prasiveržusi, pirmą kartą laisvėjant, kalbėjo Adomo Mickevičiaus paminklas ir jį supusi minia, ryžto Lietuva... "Tu herojų tauta" — iškėlęs galvą šaukė Televizijos bokštas, kai vyko žūtbūtinė laisvės kova, žuvo didvyriai ir didvyrė Loreta, sutriuškinti rusų tankų su nebaigtos dainos žodžiais: "Tėvyne, tu mano tévyne!..."

Kai sausio vienuoliktosios naktį meldėsi žvaigždės danguje, parlamento gynėjams primant šventą priesaką ginti Tave, Vasario Šešioliktoji! Ir vėl, kai visa Lietuva apsupo Vingio parką su krykštaujančiais kūdikiais rankose, su besidžiaugiančiais žilagalviais seneliais, kai lyg iš pilies kuoro pasigirdo laisvės kovų riterio Vytauto Landsbergio žodžiai: "Bus labai sunku! Bus labai sunku ateityje! Ar mes visi ištversime? Ar visi iškentėsime?" Nuskambėjo minios balsas: "Ištversime! Ištversime! Iškentėsime!" Aidu atsakė mūro namai, akmeniniai gatvių grindiniai ir medžiai... Ir visa Lietuva, ruošdama kelią Kovo Vienuoliktajai, išaugusiajai Vasario Šešioliktosios genties kraujyje.

***

Ir užgulė kraštą sunkūs metai, labai sunkūs... Visi išėjo į darbą didž, ir darbo dienų buvo per mažai... Vijosi nesėkmė, sku-

bėjimą sekė klaidos. Ar ištversime — skendo žodžiai vasaros sausroje, geri norai skendo pikto kaimyno nemalonėse, atskubėjo anksstyvas šaltis, audros ir pūgos, sušalo miškai ir laukai, vienišos grytelės.

***

Sveikiname Tave, atgimusios Lietuvos Seime! Tu esi tokis, kokio norėjo tauta, su tavu nueitu gyvenimo keliu, pasiekimais, pralaimėjimais, laimėjimais. Kai kam buvo sunku prisiekiant padėti ranką ant konstitucijos lapų ar pasakyti "Tepadeda man Dievas", kai kas liko sėdėti, kai visi atsistoję pagerbė buvusį pirmininką... Bet juk mes visi esame iš Baltijos kelio, kur spausdami rankas atleidome vienas kitam, kur mūsų ilgo kelio žingsniai nužymėti priesaikos ir meilės žodžiais...

***

Vasario Šešioliktoji! Mes pasitinkame Tave vėl susijungę, kaip tada prie Adomo Mickevičiaus paminklo, prie Televizijos bokšto ir Parlamento rūmų, giedodami sausio vienuoliktosios naktį, ar Vingio parke, žemei drebant nuo priesaikos žodžių. Suklumpam visi, garsiai paskleisdami Atgailos psalmės žodžius, kad jie, lyg Biliūno pasakos žiburėliai, pasklistų po laukus ir miškus, miestus, miestelius, Seimo rūmus, kaimus ir vienišas trobeles:

"Iš vandenų sietuvos šaukiuos tavęs,
Dieve:

Dieve, išgirsk mano balsą!
Tegu tavo ausys klausos įdėmiai
mano maldaujančio šauksmo.

Jei vis nedorybes minėsi,
kas begalės išsiteisinti?!

Betgi tu atleisti kaltybes,
ir vėl tau tarlausim".

(Ps 129, 1-4)

VIEŠPATIE, KAD REGĖČIAU

ALGIRDAS PALIOKAS, SJ

Nuotykis

Po keturių valandų anglų kalbos užsiėmimų koledže laukiau autobusų sustojime. Lengvai dulkia lietus, bet man nešalta. Viduje ir karšta, ir slegia, tiesiog norėtu išnykti nuo žemės paviršiaus. Antro užsiémimo įtampoje buvau viską pamiršęs, o dabar atgijęs pertraukos vaizdas tiesiog "varo iš proto". Juk artimą įskaudinau, ir labai.

Pusę pusvalandinės pertraukos išbuvęs ore ir atsigavęs, vėl sėdau prie knygų. Kažkaip nesąmoningai vienu metu pakeliau galvą. Pirmoje eilėje dvi sédinčios ispaniškai kalbėjosi su prieš jas stovinčia trečiąja. Pastaroji kažką gérė iš mėlyno vienkartinio indelio. Trumpai akimirkai, matyt, mano akys stabtelėjo, neįprastos spalvos puodelį išvydūsios, ir be sostojimo sukosi toliau, nusileido žemyn ir vėl "prilipo" prie piešiniais iliustruoto dialogo. Po kelių sekundžių išgirstu man kažką ispaniškai sakant. Išilgai pirmos eilės (aš sėdžiu antroje) eina su mėlynu indeliu ir man kažką ištisia. Negalvodamas paimu ir sustingstu su taip ištiesta ranka ir šokolado plytele rankoje. Vidaus balsas sako: "Per didelis dalykas, kad galéatum priimti. O jei paimsi, tai kas bus toliau? Gali koks nors ryšys užsimegzti. Pavojinga!" Ir taip, nepri-traukęs rankos prie savęs, greit jai grąžinu, nedrįsdamas į akis pažvelgti, nieko daugiau nenorēdamas matyti, vien savo knygą. Ji greit išejo iš auditorijos. Ir nežinau, ar ji mano kurso, ar kito. Neprisimenu veido, drabužių — nieko.

Ką padariau? Matyt, ji pagavo žvilgsnio stabtelėjimą ties valgiu ir moteriškos širdies intuicija stumtelėjo tokiam poelgiui. Jeigu ji net svetimam tokia jautri, tai kaip ji turėjo išgyventi atstūmimą, pagalbos paniekinių?

Juk ji negalėjo suprasti, koks nesusiorientavimas bei atsargumas privertė mane taip pasielgti. Aš neatstūmiau, o ji, aišku, to nesuprato... Nemoku jos kalbos, ji — mano, o bendros kalbos per mėnesį, nuo nulio pradėjus, dar toli gražu neužtenka.

Lietus ir vėjas neužgesina to, kas dega. Kas per diena? Ką gali padaryti kalbos barjeras?! Blogiausia, kad jokios išeities nei dabar, nei vėliau.

Jau nuo koledžo slenksčio atsiprašinėju Viešpatį ir meldžiu, kad mano poelgiu sužeistąją pagydytų. Aišku, to negana. Juk reikia viską atitaisyti taip, lyg nieko nebūtų buvę. Tokie yra artimo meilės reikalavimai, ir niekur nesidësi. Nesukuriu jokio praktiškai ivykdomo varianto, néra jokios išeities. Taip kankinančiai sunku, nors imk ir draskyk save.

Apšvietimas

Tarsi bangą mane užlieja paralelinis vaizdas. Vietoj nepažystamosios — Kristus. Tik jis gali pasakyti, kiek kartą lygiai taip pat su juo pasielgiau. Dievas žino, ko žmogui reikia. Dar jam neprašius, dažnai jis prieina su savo dovana. O žmogus nepriima. Kûrėjas ir žmogus. Gério begalybė ir dvasinis vargeta. Pirmasis trokšta dovanoti. Antrasis nusistatęs nepriimti. Ir abiejų negalima suprasti. Kaip Dievas, nežiūrėdamas nuolatinio atžarumo, tūkstančius kartų vis siūlo, per visą žmogaus žemės laiką. O jo nepriimtas gerumas dėl to nemažėja. Taip, jis — Dievas. Gal tai galima suprasti. Bet žmogus! Vargšas ir toks begėdis! Atstumti savo Valdovo dosnumą! Tūkstančius kartų! Ir nepraregėti!

Prieš Viešpatį kaip ant delno visi žemės milijardai. Ką iš jų patiria? Šimtus tūkstančių kiekvieno žmogaus atstūmimų. O jei tai padaugintume iš žemės gyventojų skaičiaus.

O jei iš visų žemėje gyvenusių žmonių skaičiaus! Gautume astronominius skaičius. Dievas yra apstus gailestingumo. Nors nuolat ižeidinėjamas, jis nenusigręžia. Tačiau žmynija, keikvieną akimirksnį atstumdamas iš danguas nusileidžiančias gėrybes, apiplėsinėja save. Ir taip nuolatos, be jokių pasitaisymo prošvaisčią. O Jeruzale, o Žemės planeta! "Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorejai!" (Mt 23,37).

Kas gi tos Viešpaties dovanos, kurias jis taip kantriai siūlydamas nejsižeidžia atstumiamas? Jei esame sveiki, jei niekas neslegia, jei mūsų reikaluoose viskas neblogai, tai gal mums daugiau nieko ir nereikia? Jei pasitaiko susibarti, jei vaikai ne per daug klausūs ar jau savo šeimose ne visai gerai tvarkosi, jei artimųjų tarpe yra net tikėjime drungnū — tai iprasta, toks jau gyvenimas, ir nieko čia nepadarysi. Ne, tai dar ne krikščioniškas, o tik geras pagoniškas gyvenimas. Kodėl? Ar mes galėtume tvirtinti, jog esame pakankamai kantrūs, atlaidūs, susivaldą, švelnūs, geri, ištvermingi, maldingi, išmintingi? Ar nepasitaiko pavydo, apkalbų, įtarinėjimų, smerkimo, nepareigingumo, neteisingumo ir t.t.? Ar negalėtume dar paaugti tikėjime, viltyje ir meilėje? Kas išdris tvirtinti, jog visko, kas išvardinta ir neišvardinta, jis apsčiai turės, kad jis — tobulas žmogus, būtent toks, kokio troško Dievas, sutverdamas žmogų? Jei ne, tai mums visko reikia.

Dievas nėra palikęs mūsų likimo valiai. Jis moko mus per sąžinės balsą įvertindamas mūsų poelgių moralumą, siunčia įkvėpimus, perspėja, stabdo ar paragina, žodžiu, tiesiogiai vadovauja kiekvienam žmogui. Veikia ir ntiesiogiai, pasinaudodamas įvairiausiomis žemiškomis priemonėmis. Pirmiausia, žinoma, Bažnyčia, paskui artimieji, bendradarbiai ir net vaikai savo nekaltybės stadijoje. Kiek daug dvasingumo mes gautume, jei mokėtume išgirsti Dievo kalbą tautos ir pasaulio įvykiuose, jei mokėtume atspėti savujų sunukmų bei nelaimių priežastis ir priimtume jų

teikiamas pamokas. Dievas nieko nedaro šiaip sau, beprasmiškai ir neleidžia įvykti absurdžiems dalykams. Juk kiekvienas blogis — tai asmeniškos ar kitų kaltės pasekmė. Dievas ir bausdamas moko.

Mano atstumta nepažistamoji greitai pasitraukė iš auditorijos. Jai buvo per sunku pašilkti širdį sužeidusiojo situacijoje. Neaišku, kiek ir kaip ilgai jai skaudės. Bet eis laikas, skausmas atlėgs, praeis. Tik šito ji nepamirš. Aišku, man niekada nebeištis rankos, bet ar beišdris tai padaryti kitam? Atimta drąsa daryti gera. Aišku, kas kaltas. Ir taip žarija po žarijos savo rankomis ant savo galvos. O visagalis teisingumas paims iš manęs tiek, kiek reiks atlyginti už dėl mano kaltės žemėje negimusį gérį.

Ką padaro kūrinys kūrinui, tai dar paprasta aritmetika: kam didesnis ar mažesnis minusas, kam pliusas. Tačiau ir čia Dievas nėra nuošalyje, nes "kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiuju mano brolių, man padarėte" (Mt 25, 40). Nėra nepriklausomų norų, minčių ir veiksmų. Su Dievu nematomais ryšiais esame daugiau susieti negu mūsų kūnas su siela. Mažiausią disonansą Dievas tuo pat pajaučia. Jei žmogus ardo kito žmogaus tvarką, sakykim, tai dar puše bédos. O kai žmogus įneša disonansą į Kūrėjo harmoniją! Kokiu laipsniu reiktų tai pakelti, kad galėtume išsivaizduoti padaryto blogio dydį?

Dievas turi neaišku kiek kartų jautresnę už nepažistamosios širdį. Kaip jam skaudu, kai mes bendraujame su kitu žmogumi *ne kaip su Kristumi*? Kiek jam suteikiamo skausmo, nepriimdamai visa to, kas moko, tobulina ir tuo išaukština mus viso dangaus akivaizdoje? Kiek jis patiria atstūmimo pažeminimų? Bet i tai lyg nekreiptų dėmesio. Jam skaudžiausia, kad blogais veiksmais ir mintimis mes skriaudžiame save ir žmoniją. Kol esame žemės laike, nėra né vieno vidinio ar išorinio veiksmo, neturinčio įtakos į mūsų dvasinį lygmenį. Mistinis Kristaus kūnas jaučia kiekvienos savo ląstelės tobulėjimą ar degradavimą. Bažnyčios ir žmonijos medžiai todėl

KAS MUS SUTAIKINS?

ALFREDAS GUŠČIUS

“Aš jums sakau — be kraujo praliejimo lietuvių tautos protas nepraskaidrės!” — tvirtino pusamžė moteriškė studentų piketo prie LDDP būstinės metu. Neturėjau laiko vėpsoti į bevėstantį jaunimo protestą, kadangi skubėjau su reikalais, todėl negalėjau atsikirsti ar padiskutuoti su energingaja “kraujo praliejimo” šalininke. Neišsakytos jai kontrmintys slegia širdi ir vis vien veržiasi į viešumą.

Kaip būčiau jai atsikirtęs? Greičiausiai taip:

1) negirdėjau, ar kraujas praskaidrina kieno nors protą, na, gal ir pasitaiko vienas kitas tok-sai unikumas, bet dažniausiai jo prasiveržimas veikia priešingai;

2) “proto praskaidrinimas” kraujo kaina visuomet susijęs su tautos gretų praretinimu;

3) kraujo arba keršto šaukimasis prieštarauja krikščioniškajai moralei — taigi, tamsta, ši-
taip teigdama, išsiduodi esanti bedievė, vadinasi, bolševikė...

Kraštinumai susieina — ir ultrapatriotai, ir ultrabolševikai statytini į vieną lygmenį. Nepaisant jų platformų skirtumo, priemonės, pasirinktos kovai, ir tomis priemonėmis

arba vešliai žaliuoja, arba skursta, nyksta, vos
vegetuoja. Mes juos puoselėjame, mes juos
naikiname!

Šiandien dar ne kartą melsiuos. Bet kaip stoti prieš Viešpatį, nes jis reikalauja ypatinio pasiruošimo: “Jei neši dovaną prie alto-
riaus ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi ši tą
prieš tave, palik savo atnašą tenai prie alto-
riaus, eik pirmiau susitaikinti su broliu, ir tik
tada, sugrįžęs, aukok savo dovaną” (Mt 5,23-
24). Aišku, įžeista nepažistamoji tikrai turi ši
tą prieš mane. Ir aš tai žinau. Bet kaip at-
siprašyti, paaškinti ir susiderinti? Ši nega-
limybė ir sukélė tą audrą, kurios dėka gimė
šis straipsnis. Suklydau ir praregėjau. O kaip
praregēti nepadarius klaidos??!

Teologas, perskaitęs ši straipsnį, pasa-
kytų: skrupuluoji, brolau, ir tiek. O ką pasa-
kytų mistikas? Stigmatuotas tévas Pijus,
miręs 1968 m., galvoja kiek kitaip. Štai iš-
trauka iš Marijos Vinovskos knygos “Tikrasis
Tévo Pijaus veidas”.

“Vienas kunigas papasakojo, kas atsitiko
jo konfratrui, kuris ‘iš labai toli’ atvyko pas t.

Pijų išpažinties. Keleivis turėjo persėsti į kitą
traukinį, todėl Bolonéje teko laukti keletą va-
landų. Pagaliau po išpažinties t. Pijus jį pa-
klausė:

— Ar nieko daugiau neatsimeni, mano
sūnau?

— Nieko, Téve.

— Na, pagalvok truputį.

Visiškai ištýrinėjės savo sąžinę, jis nieko
negaléjo rasti. Tada t. Pijus “ne taip jau malo-
niai” jam pasakė:

— Mano sūnau, vakar anksti rytą jūsų
traukinys į Bolonę atvyko 5 valandą. Baž-
nyčios dar uždarytos. Užuot laukęs stotyje,
jūs nuejote į viešbutį, kad iki Mišių kiek pail-
sėtumėte. Atsigulėte į lovą ir taip kietai
užmigote, kad tik trečią valandą po pietų pa-
budote. Buvo jau vėlu celebuoti Mišias.
Žinau, kad tai padarėte be blogos valios. Vis
dėlto tai buvo apsileidimas, įžeidžiantis ir už-
gaunantis mūsų Viešpatį”.

Pabaigai gal reikia prisiminti tokį vieną,
mielą širdžiai teiginį: “Dievą mylintiems
viskas išeina į gera” (Rom 8,28).

pasiesti rezultatai — panašūs. Ultrabolševikai (leninistai, stalinistai), smurtu, krauju stiprinę komunistinę ideologiją, vulgariais, žiauriais metodais vieniję liaudį, seniai jau rankioja savo "laimingos visuomenės" statybos nuolaužas. Ne vieningą tautą, o sukiužusią... geldą vieną negražią dieną išvystų ir tie ultratautiniai patriotai, kurie ne su meilės, teisingumo, doros vėliavomis, bet su keršto, smurto ir kraujajo kalavijais išeitį į naujos, teisinės-demokratinės (ir europinės!) Lietuvos kūrybą.

Kraštutinumai-susieina. Jų buvimas slegia kiekvieno nuosaikesnio, subtiliau jaučiančio ir mąstančio individu sielą... Tačiau sakykite — ar mūsų mažutės Lietuvos nesaugo Dievo Apvaizdos akis? Saugo! Juk nežinia dar kaip būtų išsiteliuskavę destrukciniai porinkiminiai įvykiai, jeigu juos nuo visų Šventųjų ir Mirusiuju paminėjimo dienų būtų skyręs, pavyzdžiui, ménésio arba net dviejų savaičių laiko tarpas? Dabar tasai tarpas tesudaro tik kelias dienas. Tikiu, kad būtent šitų taikingų ir gedulinių dienų artumas, jų ypatinga rimties, atlaidumo ir gerumo dvasia nejučiomis prasimelkė į daugelio mūsų mintis ir jausmus, tikriausiai esmingai pakoregavo kai kurių ultrasmarkuolių etines nuostatas, pašnibždėjo jiems, jog aplinkui juos esama ne tiktais siaurai egoistiškai pragmatiškų bet ir universalių, amžinųjų, galbūt paslaptingųjų dalykų. Galbūt jie suvokė, kad šitokių dalykų akivaizdoje nevalia neatsakingus pranašavimus skleisti bei piktdžiugiškai erzelioti ar šokinėti, bet būtina rimtai gilintis į savo vidaus ir išorinio pasaulio esmę, giliai susikaupti ir medituoti.

Kaip tiktais tokią nuotaiką vedini daug vilniečių praėjusio spalio pabaigoje rinkosi į darboviečių sales, į miesto klubus. Šių eilučių autorius lankėsi Rašytojų sajungoje. Daug ką per praėjusį rinkiminį ménésį bei per pačius rinkimus ir pirmosiomis dienomis po jų buvau išgyvenęs, tačiau tikrajį dvasios katarsi patyriau šiicią, nekūrenamoje RS klubo salėje, be garso plevenant mirusiuju plunksnos brolių

ir sesių atminimui uždegtais žvakei, sklindant A. Mickevičiaus "Vélinių", V. Mykolaičio-Putino, Salomėjos Néries poezijos elegiškiems posmams, perteikiamiems sodriu Laimono Noreikos balsu, klausantis graudžių Irenos Bražénaitės atliekamų raudų, nuoširdžių M. Kontrimaitės, J. Mikelinsko, V. Dautarto, I. Piktūnos žodžių apie mirusius kolegas, artimuosius, apie tai, kaip gyventi gyviesiems, kuo tiketi, į ką atsiremti.

Manau, jog mažai kas iš skaitytojų nepri-tars minima susikaupimo vakarą vedusio poeto Algimanto Baltakio žodžiams: "Mirusieji gali labai daug, kadangi tiktais jie pajęgūs su-taikinti mus, gyvuosius, kai mes patys, atro-do, jau nebegalime susikalbēti... Gyvenimo sunkumų nuvargintiems ir žemiškuose reika-luose susipainiojusiems žmonėms patarčiau dažniau apsilankytis kapinėse ir bent kartą per metus pakliūti į observatoriją ir pažvelgti pro teleskopą į begalinę žvaigždėtą erdvę".

Argi nevertas dėmesio šis poeto pasiūly-mas? Kviečiu juo pasinaudoti ir patsai steng-siuosi kuo greičiau priglusti prie galingo te-leskopo akies.

Gal tada, kaip kadaise ižymusis Kara-liaučiaus filosofas, ir mes išgyvensime onto-loginę nuostabą, sukeltą virš mūsų plytinčio begalinio dangaus ir moralės dėsnii, veikian-čių mumyse...

■ Lietuvoje dabar yra daugiau kaip 50 jézuitų: 34 kunigai, 9 broliai, 1 klierikas ir 8 naujokai. jézuitų namai jau įkurti Vilniuje, Kaune, Šiau-liuose, Klaipėdoje ir Biržuose. Kaune veikia jézuitų gimnazija. Jézuitų provincija yra gavusi juridinio asmens teises.

■ Lietuvą jau pasiekė tikybos vadovėlis vyres-nėms klasėms "Tikėjimas ir gyvenimas". Jis buvo išspausdintas Austrijoje 100.000 tiražu.

■ Vakarų Europoje yra apie 22.000 sektų. Joms priklauso apie du milijonai žmonių iš 337 milijonų gyventojų. Taigi jos sudaro 0,6% visų gyventojų. Taip paskelbė "Katalikų pasaulis" Nr. 16.

DIEVO MEILĖ IR KRISTAUS KANTRYBĖ

CHIARA LUBICH

“Viešpats telenkia jūsų širdis į Dievo meilę ir Kristaus kantrybę” (2 Tes 3,5).

Mes galėsime geriau suprasti šv. Pauliaus laiškų gilią mintį, sveikinimą ir raginimą prasmę, jei pagalvosime apie šio ypatingo laiško paskirtį.

Kai kurie Tesalonikos krikščionys, būdami paveikti klaidinančio aiškinimo to, ką apaštala mokė, liovési dirbę, nes tikėjo, kad antrasis Kristaus atėjimas jau čia pat. Iš tikrujų tie gandai apie antrajį atėjimą neturėjo pagrindo, todėl apaštala norėjo priminti tiems krikščionims, kaip reikia ruoštis pasitikti Viešpati tada, kai jis tikrai ateis. Juk jie negali nenaudingai ir bėprasmiškai laukti, verčiau turi gyventi esamą laiką, vykdymadi Dievo valią, stengdamiesi stropiai atliki savo darbą, aprūpindami save, taip pat padėdami ir savo artimui.

“Viešpats telenkia jūsų širdis į Dievo meilę...” Tais žodžiais apaštala nurodo, kaip reikia gyventi esamą laiką naudingiausiai. Tai reiškia, kad turime leisti meilei mums vadovauti. Aišku, tai meilei, kuri ateina iš Dievo ir kuri mus įgalina jį mylėti.

Krikščionių gyvenimas reiškia, kad jie iš tikrujų tiki, jog Dievas siunčia iš meilės viską, net bandymus ir skausmingus nutikimus. Užtai tą jo meilę turime matyti jo Žodyje, ji turi mums vadovauti visuose darbuose, kad

juos galėtumėm atliliki visu uolumu. Tada jo meilės vadovaujami ir vienas kitą galėsime mylėti, ir skleisti tą jo meilę žmonių tarpe. O būdami tikri Kristaus sekėjai, ir pasauliu galėsime liudytį Dievo karalystę.

Šv. Paulius, kalbédamas apie Dievo meilę, pabrėžia Kristaus kantrybę. Jėzaus žemiškasis gyvenimas ta jo kantrybę liudija. Jis ištverė, kai buvo varginamas, ištiktas sunkenybę, priešiškumo, apleidimo, supratimo stokos. Jėzus buvo visiškai neprisirišęs prie savo valios ir tai leido jam būti tobuloje vienybėje su Tėvo valia, net skausmingiausiais jo kančios momentais ir mirtyje ant kryžiaus.

Kaip mes galėtumėm gyventi pagal čia mastomus žodžius? Matydami Dievo meilę mums, turime veikti ir viską daryti iš meilės jam. Toksai veikimas yra geriausias pavyzdys. Darbas duoda geriausias progas reikšti mūsų meilę Dievui ir artimui. Jei mūsų darbams vadovaus meilė, tai ji galės padaryti didelius socialinius pakeitimus, daug gero galės padaryti mūsų artimui ir visuomenei.

Visai aišku, kad tokia meilė neįmanoma be pastangų ir aukojimosi. Todėl Pauliaus minima ištvermė ir neprisirišimas prie savęs turi būti mūsų vadovu, kad galėtumėm gyventi pagal Jėzaus pavyzdį.

Jėzus užtikrina, kad viskas, ką darome iš meilės, pasilieka amžinai. Todėl meilė gali duoti prasmę kiekvienam mūsų gyvenimo momentui.

Taip gyventi pagal čia mastomus žodžius mus drąsina, skatina ir teikia džiaugsmo tie viso pasaulio 13 milijonų žmonių, kuriuos tie žodžiai pasiekia, išversti į 80 kalbų ir dialekštę, per spaudą, radiją ir televiziją.

Iš anglų kalbos išvertė *Kostas Paulius*

■ “Skautų aido” lapkričio mén. numeryje yra tokia skautų malda:

Viešpatie Jėzaus Kristau! Tu sakei: Budėkite! Šis tavo žodis yra mano šūkis. aš visada noriu budėti ir elgtis pagal tavo pavyzdį: tiesus aš noriu būti žodžiuose ir patikimas veiksmuose. Aš noriu būti ištikimas tavo Bažnyčiai ir brolis visiem žmonėms: pasiruošęs atleisti, norintis padėti ir kantrus, jei pasidarys sunku. Parodyk man teisingą mano kelią, kuris veda į gyvenimą. Tave aš noriu sekti ir stengtis daryti kas geriausia. Tai įvykdysti padék man ir laimink mane. Amen.

IMPRESIJOS

RITA VINCIŪNIENĖ

Mylėti reikia su saiku, — užgirdau šian-dien. Saikas meilėje — taip svarbu! — įrodinėja man. Meilė ir saikas. Pasakyk apie tai romantiškai keturiolikmetei, vir-pančiai nuo kiekvieno jos bendraklasio pažvelgimo. Išskés akutes ir pagalvos: kokia kvaila tu, teta! Primink saiką aštuoniolik-mečiui individualistui, visą dieviškai mo-terišką grožį reginčiamе tik vienos — JOS — kaklo išlinkimuose. Gera tau kalbėti, kai viskas praeity! — sumurmės ir nusigręš. Na, ir besaikis tavo jausmas! — papriekaiš-tauk keturiasdešimtmetei savo bičiulei, iši-vaizduojančiai, jog tik dabar sutiko Jį, Tikrajį ir Vienintelį. Ne. Mylintiems mei-lėje saiko geriau nepriminti.

Nors labai tvirtai žinau: kiekviena žemiš-ka meilė praeina, nublanksta, kasdienybē tampa. Buvusi besaikė tada atsigrežia neapykantos mirksnais ir kerštauja kerštauja... Nes vis tai — besaikė meilė, rūsti neapykanta — tik žemiška. O dangiška?! O prisirišimas prie Tavęs, Viešpatie, meilė Tau, Jézau Kristau, tobuliausias mūsų Vaizdiny, mūsų vilčių Nešejau ir Įkūnytojau? Ar ir ji turi būti su saiku?!

Taip, pasauliui keisti šventuoliai, didžiu-mą savo laiko praleidžiantys su malda lūpose ir prie altorių. Beje, ar jų yra dabar, pas mus, apie mus? Nujuaučiu, kad yra! Ir — atleisk, Viešpatie, man, begėdei didžiuoklei! — pati tokia noriu būti. Noriu kasdien dalyvauti pamaldose, būti su Tavim, Viešpatie, priimti Tave į savo širdį ir atsidusti: nepalik manęs, tobulasis mano Vaizdiny ir mano Viltie! Bet... aplinkiniai nužvelgia pašaipiais žvilgs-niais: sudavatkėjai visai! be saiko jau! — ir... susiraitau sofos kompyty su knyga rankose: nebaisiu jau, ne... Noriu dažnai dažnai kelti akis į Dangų, kur Tu, Viešpatie,

toks paslaptingas ir nematomas, bet esantis, noriu kalbėtis su Tavimi, bendrauti, melstis, noriu, kad rožančiaus karoliukai virpintų pirštus kasdien, kasdien. Bet... ausi pasiekia aplinkinių nuostaba: darbo nebenusitveri, ar ką?! — ir... krinta rožančiaus vérinėlis iš delno, sustingsta lūpos vidury Sveikamarijos.

Pasaulis ir čia reikalauja saiko. O mano siela besoté! Kaip man gyventi?!

* * *

Mielieji! Brangieji! Nepakartojami mano vaikai! Atsisveikinu su jumis. Daug daug kas liko nepasakyta. Pamiršau, nedrjsau, nenorėjau, o gal ir jūs netroškot išgirsti. Bet dabar jau viskas vis tiek. Kraunat į mano glėbi rožes ir dėkojat dėkojat. O ir aš — kam primenu, kad būtų stipresnis, ištvermingesnis, aukščiausiajam palinkiu augti dar didesniams, kito atsiprašau už savo nedėmesingumą, kitam pažadu susitikti, kažkurio paprašau nepamiršti manęs, o kažkurį tik tyliai pabučiuoju į skruostą. Man jau graudu su tuo kalnu rožių ant kelių, o jūs vis einat ir einat aplenkdamis kitas — mano kolegų — kedes. Jų rankose tik po vieną kitą žiedelį. Pasidalinsi, — pamanau ir laukiu iškilmių pabaigos. Bet ar jie priims žiedus iš manęs, ar supras mane teisini-gai? — suabejoju. O ir jūs — ar nejsižeisit? Juk mačiau priekaištingus jūsų žvilgsnius, kai po egzamino man sukrautas gėles iš-dalinau kolegom. Jūs kišot puokštės į rankas pabréžtinai pridurdami: mokytoja, čia jums! Aš gi — o įžūlioji! — pagalvo-jau: papirkti norite, neišdegs! — ir, su-skaičiavusi visus kolegas, padalinau žiedus po lygiai. Nesijaučiau smagiai. Bet dabar dar nejaukiau. Ak, vaikai, vaikai, na, kodėl

Smuglevičiaus salė — seniausia universitete. Freskomis ir paveikslais ją dekoravo žymus lietuvių dailininkas, universiteto profesorius P. Smuglevičius (1745-1807). Dabar čia Mokslinės bibliotekos skaitykla. Juozo Polio nuotr.

jūs neišmokot bent atsisveikinimo akimirką
savo meilę visiems padalinti po lygiai?! Ne
visi vienodai jos nusipelno! — girdžiu jūsų
griežtą, tiesų atsakymą. Bet, mielieji, kai
gyveni su Dievu, kai širdy nešiojies meilę
Aukščiausiajam ir Tobuliausiajam, argi tada
nesinori savo jausmą, savo padéką, pagarbą,
dėmesį dalinti visiems vienodai?! Kalta ir
aš. Neišmokiau jūsų šito. Todėl atskyru si
glėbelį gražiausių žiedų nunešu prie Šven-
tojo Antano altoriaus ir suklumpu maldai
už jus visus. Ir už save, jums prasiskolin-
usią svarbiausią pamoka. Viešpats te-
atleidžia mums visiems. Mes keisimės, mes
augsimės, mes tobulėsime!

O šiandien visuose kambarių kampuose
išstatytos jūsų, vaikai, dovanotosios puokštės
jau barsto lapelius, rožių žiedai jau lenkia
galveles — vysta, nyksta, tuož neliks jūsų
meilės ir padėkos, įkūnytos žieduose, nė žen-
klo. Nejaugi tik tiek ir iš mūsų bendravimo

— susitikimų, pašnekesių, ginčų? Iš lin-
kėjimų vienų kitiems, pagalbos, dėmesio —
tik tiek?! Nubirusius žiedelius surinksiu,
žiedų aromatas savaime išgaruos — o kas to-
liau?

Va kaip, mieli mano vaikai, Viešpats
mus moko suprasti viso, kas žemiška, nepa-
stovumą ir laikinumą. Dėkokime Jam už
Didžiausią Gyvenimo Pamoką.

* * *

O, kaip sunkiai aš ryžausi savajam FI-
AT!.. Vienas Dievas ir Tu, Dvasios
Vadove, tai matei. Matei, tyliai stebėjai ir
laukei. Gal jaudinai, gal nusimindavai,
išgirdės drastiškesnes gaideles mano žo-
džiuose, bet neišsidavei, tylėjai. Leidai man
pačiai rinktis. Ir tik po visiško apsisprendi-
mo pasakei: o už slenksčio — kelias to-
liau...

Sėdžiu štai lyg ir tame pačiame kambarjje, supa mane tie patys daiktai — tos pačios margo knygų nugarėlės lentynose, ta pati mamos nuotrauka, ramiu, geru ir viską suprantančiu žvilgsniu stebinti mane iš anapus, rankšluostinė su drobiniu aštuonianyčiu — kaimiškos seklyčios apgailėtinas simbolis — bičiulių padovanota gėlė (kurių net vardo, beje, nežinau), išsikerojusi, išaugusi ant prietemos priglušintos palangės, vėjelis pro atvirą langelį užuolaidą krap krap kutena, vos vos prisiliesdamas prie lengvo audinio. Tas pats sienų margumas, tie patys vakaro šešellai, žaidžiantys minkštasuolių audiny, ta pati auklėtinių padovanota keramikinė žvakidė, pasipuošusi aptirpusio vaško žvyneliais, tas pats medinis Kryžius ant sienos... Viskas, o viskas tas pat. Ir prieš metus, ir prieš keletą metų, ir užvakar, vakar, ir — dabar. Ir rytoj! Tik aš! Tik aš jau kita. Vienas Viešpats Dievas težino, kokia aš kita. Džiaugiuosi, nors neramu. O gal net baugu?! Ko bijau?.. Visų pirma savo džiaugsmo bijau. Ar būsiu aš verta, Viešpatie, savęs, tos kitos, — baugu. Ar nesuabejosiu, ar neimsiu apgailestauti savojo apsisprendimo, ar nesuklupsiu čia, tuo pat už slenksčio, baugu. Juk ir pats Viešpats padės! — pasakei Tu, kantrus iš Dvasios Vadove, užgirdės tokias mano abejones.

Pats Viešpats padės! Tikiu, pasikliauju, nusiraminu. Pats Viešpats padės! Džiaugsiuos ir toliau JO veikimu mumyse.

* * *

A š tvirtai nusprendžiau eiti į polikliniką Air darytis abortą! — sarkastišku dvidešimtmetės balseliu paskelbia savo nusprendj jauna, firminiais rūbais pasipuošusi mergina. Tai ir eik, ko dar čia, prieš mane, atsisedai! — vos susilaikau nešūktelėjusi, bet garsiai pasidomiu: o priežastys? Per anksči!.. Laukiu. Kas dar? Niekas — tik per anksči! Na, apie tai, mieloji, reikėjo galvoti prieš atsigulant šalia vaikino! Žybėli

akutėm, papučia lūputės. Suprantu — taip nesusikalbėsim. Todėl sutramdau save ir ieškau kitokią žodžių, kitokią argumentų, šiltesnės ir jautresnės minties. Atrodo, surandu. Kalbu, mintimis probrėkšmais padékodama: ačiū, Viešpatie, Tu man padedi! Ieškau žodžių, kuriuos pajėgtu suprasti ir ji, ta šauni, ekstravagantiška gražuolė, sedinti prieš mane ir besitikinti ... ko? Ne suprantu. Juk iš bėdos (o aš sakau, kad tai — tavo džiaugsmas, mieloji! tavo iščiose — tavo džiaugsmas!) aš jos neišvaduosiu. O sėdi. Kažko laukia, kažko tikisi. Ir jau nebesiginčija. Ir sarkazmas išgaravo — kaip nebūta! Ir tokia rami — gal pasitikėjimo savimi neteko, gal širdelė nuolankumu pildoi... Svarstau ir dar kalbu: aiškinu, įrodinėju, įkalbinėju, pasiūlau su katalikiško Šeimos centro medikais pasikalbėti, o gal net su... kunigu. Išsigąstu pati savo drąsos — ar neperlenkiau lazdos? "Tai aš užeinu ir į bažnyčią". — nuramina mano "bėdon" patekusi gražuolė ir paima ištiestą kortelę su telefono numeriu. Dar nekyla. Dar sėdi. Kas ją priklaustė prie kėdės?!

Šis klawstukas neapleidžia manęs ir išėjus į gatvę, kur mašinos pro šalį švilpia tarsi nežemiškos būtybės, o žmonės, medžiai, namai, tvoros ir dulkini šaligatviai — viskas nerealu, tolima, svetima, šalia manęs ir šalia dvidešimtmetės mano klientės. Jau žinau: mes dvi susitikom, nes Viešpaties tvarinys jos iščiose šaukiasi pagalbos. Dabar lieka tik svarbiausia — ar būsimoji motina užgirdo tą pagalbos šauksmą, ar taip įvykdys pažadą nusikratyti kūdikiu, išsilaisvinti iš "bėdos", apsivalyti... O, kad ji žinotų, ant kokios juodos, nuodėmingos pragarmės kranto stovi, o, kad žinotų!...

* * *

Palaiminga šventadienio nuotaika. Ramybė. Jau pradėjau jos laukti nuo pat savaitės vidurio, o gal net iš pradžios. Jau išmokau ja džiaugtis ir gérétis, ja gyventi ir joje stiprėti.

Didžiojo kiemo pietryčių kampe kyla
aukščiausias Vilniaus senamiesčio bokštas
— XVII a. pradžioje statyta Šv. Jono baž-
nyčios varpinė. Juozo Pollio nuotr.

Neskubėdama keliesi, praus iesi, rengiesi. Išsiverdi kavą. Persižegnoji, padėkoji Viešpačiui už saulę, orą, vandenį ir duoną. Už save, už savo dukras padėkoji. Įsijungi televizorių ir išklausai Sekmadienio homilijos, kurią skaito gero veido ir protinugą akių kungas. O tada jau išeini. Kelias iki bažnytėlės įprastas ir iki minutės apskaičiuotas. Patenkini pirmųjų sekmadieninių Misių išių pabaigą, o išklausysis antrąias ir Sumą.

Bet šiandien truputį kitaip. Šiandien pirmosios Misios — Šeimų Misios, vaikų palaiminimo šventė. Todėl jose užsitiesė, ir aš patenknu į jaukią bažnytėlę, pilną išpuoštų vaikų — didelių, mažų ir visai mažyčių kūdikių, dar nemulipančių nuo motinų rankų. Jie eina, juos veda, neša prie altoriaus, kur kunigas kiekviernam jų deda rankas ant galvos, suteikdamas palaiminimą. Pabandau išivaizduoti save, vedančią prie Altoriaus abi jau į trečią dešimtį ik opusias, suaugusias savo dukras, klupdančią jas po kuno rankomis ir pačią save, parpuolusią po savo kalte... Per vėlū, miejomi, tai padaryti privilejai žymiai žymiai anksčiau! — ironizuoju sau. Graudu, nelinksma, sekundienio ramybė sudrumsta. O šalia dar užsikūkčioja senyvo amžiaus moterėlė. Garsi, pastriūbaudama verkia ir šluostosi ašaras, verkia ir šluostosi. Kas atsitiko? — noriu pasilenkti ir paklausti, bet užgirdusi, kaip Tėvas pranciškonas kalbasi su trimečiu, penkiamečiu vaikiukų būreliu: ar atsikelsi kitą sekundienį? ar ateisi? — atsikelsiu! ateisi — suprantu viską be žodžių. Graudina Dievo vaiko — tyras, švarus žvilgsnis, virve perjuostas abitas, basnirčios kojos — pašnekėsys su tokiais pat tyrais Dievo kūdikėliais. Susitiko vaikas su vaiku ir pasišnekėjo. Visai nevaikiškai, o labai rimtai.

Tokia šio sekundienio pamoka man. Ačiū Viešpačiui.

* * *

Dieną po išpažinties. Kai nieko nenori matyti, tik Jি, Viešpatį (o Jis, deja, nematomas). Kai nieko nenori veikti, tik mels-tis melstis (o tave spaudžia pareigos, būties nupesciai). Kai norisi apglėbtis visą pasauli iir karštai pasakyti: myliu!.. Ir tai močiutei, kuri su lazdžiuke išbando šaligatvio plynėles, tik tada kelia numintu batu apautą koją — pribėgi, padedi susvyravusiai atsitiesti. Ir tam vyriškiui, užleidusiam savo vietą autobuse ir mandagiai pasitraukusiam prie durų, — atsistoji ir tu greta, nes pamatei žilagalvę moterelę, kuri daugiau pavargusi už tave. Ir tai šešiolikmetei, taip žavingai sukiojančiai vos ne iki dvišakumos apnuogintas šlauneles — graži tavo jauna ir nesutepta siela, o ne kuno išlinkimai, suprask tai, mieloji. Ir nutrūktgalviui savo mokinukui, praūžusiam pro tave ir vos meišbarsčiusiam sasiuvinių krūvelės iš tavo rankų, — sustok, kur bėgi, tu esi toks pat brangus ir gražus Dievo tvarinys, todėl pasikalbékim. Ir dukrai, supykusiai ant viso pasaulio, nes siuvimo mašina užsikerta ir brėžia šilkiniaiame jos kūriny kreivą siūlę, — kokia tai smulkménelė palyginus su viskuo, ką Viešpats mums skiria šioje žemėje... Visiems, visiems, ką šiandien sutinku, kas mane užkalbina, kas tik šmékšteli akyse, o kas tik į mintis užklysta, — visiems be išimties noriu šaukti: myliu! Myliu, nes jaučiu — Viešpats su manimi! Neatšaukiamai todėl trokštu, kad Viešpats būtų su visais, kad liudytų save kiekvienam, net pačiame menkiausiam savo tvarinėlyje, kad kiekvienas pagal JO paveikslą sukurtasis bent trumpą mirksnį pajustų: JIS YRA!.. Myliu, nes ausyse dar tebeaidi ramus Dvasios Vadovo balsas: kaip gražu gérėtis ir džiaugtis Viešpaties veikimu muyme! O taipl!.. Atsidūstu ir prašau Viešpatį kiek galima ilgiau pratęsti šias šventas akimirkas po išpažinties.

* * *

Kunigo malda. Kada ją pirmąkart pajutau? Beprasmis klausimas, nes neprisiminsiu. Tik žinau, kad tomis akimirkomis, kai staiga nei iš šio, nei iš to pajusdavau keistą, visiškai nesuprantamą, žodžiais sunkiai apibréžiamą trauką į kažką aukščiau, bet toliau nuo realios, kasdienės, įprastos egzistencijos, nevalingai suimdavo noras šaukti: kunige, ką darai? paleisk?.. Nustebdavau pati užgirdusi savyje tokį absurdį priekaištą. Paskui noras priešintis dingo. Jি pakeitė keistas vidinis virpuls ir aiškus minties nuskaidréjimas. Giedra, gera, ramu, viskas paprasta ir aišku. Retos akimirkos, bet kaip jos mielos, kaip reikalingos, kaip gydančiai veikia ir kaip jų lauki!.. Tik nesenai supratau: tai ir būdavo kunigo maldos akimirkos. Maldos už mane — menką, ieškančią, klaidžiojančią, o taip dar nesenai buvusių aklą, ilgą laiką vaikščiojusių su banalybių valkčiu ant akių. Kaip gali jaustis, kai kunigas kukliai ištaria: paprašiau Viešpatį pagalbos, matyt, išklausé?!. PAPRAŠIAU VIEŠPATĮ... O kartą netgi: aukoju šv. Mišias už tave!.. Ačiū, — sumurmi, nebežinodama, kaip besijausti. Todėl sakau: garbė tam Viešpaties Tarnui, taip dorai besirūpinančiam kitų sielų išganymu. Belieka melstis pačiai — už viso gyvenimo nudėmes. Ir taip pat prašyti Viešpatį, kad Jo kūriniai susilauktų kiek galima daugiau tokį pasiryželių, paskyrusių save Jo tarnystei. Garbė Viešpačiui! Garbė Jo Tarnui! Kitų sielų besalygiškas atsivérimas tebūnė jam didžiausias atlygis iš Tavo, Viešpatie, rankų!

* * *

Sausra. Gamtoje ir sieloje. Pievos, kuriose sanksciau sodrią žolę kramsnodavo tingiai atrajodami sotū galvijai, — rudos, nuogos. Dykvetės, o ne pievos. Laukuose javai — jau nebe javai, o tik sausi stagarėliai žaisliukams pinti. Dirvose daržovės sunyko, dar nespėjusios suklesteti, — nebeišgelbési. Miestų aikštės — tarsi po gaisro, gelsvais

pelenais nubėrusio visas vejas. Viešpats baudžia, Viešpats primena, Viešpats perspėja... Sausra gamtoje.

Ir sieloje. Trūktelėjo tarsi dalgiu mintis: kažkas pasityčioti nori iš mano éjimo prie Viešpaties. Senka gaivinantis vilties šaltinis, senka. Tuoj išdžius. Instinktyviu grauduliu, stichiškomis ašaromis išsilaistys išsilaistys ir išdžius. Ir liks stagarai, išdegusi plynė, beverté dykviétė... Viešpatie, už ką Tu mane baudi?! Mokai? Bandai? Primeni ir perspėji? O gal tik paprasčiausiai pataisai mano nuklydimą šonan. Neprisirišk prie jokio mano kūrinio žemejė, — sakai, o aš negirdėjau. Jis laikinas, akimirką — ir jo neliks, — tikinai, o aš tik atlaidžiai šypsojausi. AŠ būsiu visur ir visada! — įrodinėjai, o aš neįsklausiau. Jei taip, Viešpatie, jei atitaisai mano nuklydima, tuomet... ačiū! Už sausrą sieloje. Ji juk bus laikina. Praeis metų akimirką — ji vėl sužaliuos viltimi. "Nežiūrėk daugiau į save kaip į išdegintą žemę... Leisk kristi ryto ašaroms, Jo meilés rasai", — perskaičiau kažkur maldos žodžius. Juos kartosiu, kartosiu... Ir palengvės. Ką gi, nutolini man brangų ir reikalingą žmogų nuo manęs, bet pats, O Viešpatie, nenusigrėžk, nepalik manęs. Žinau: nesu verta! Bet juk tu glaudi prie savęs ir nevertus. Suvokdama, kad Tu manyje apgyvendinai savo Malonés stebuklą, parinkai atidū jo, to stebuklo, globėją, stebėtoją, dalyvi, todėl prašau tik vieno: būk iki galio teisingas, leisk man likti ištikimai Tau, stebuklo Kūrėjui, ir Jam, Tavo stebuklo dalyviui. Pirmąkart gyvenime taip noriu būti ištikima! Argi šis noras nevertas Tavo dèmevio? Nenoriu likti išdeginta žeme, nenoriu...

* * *

Ko vertos ilgos kalbos apie krikščionišką artimo meilę, jeigu nėra ir niekuomet nebuvu nė vieno žmogaus, kuriam galėtum viską, o viską paaukoti? Netgi gyvybę — ir net nedvejodamas. O mano gyvenime — buvo toks žmogus? O kaipgi. Ir ne vienas. Ir YRA. Taipogi ne vienas. Brangios, nie-

kuo nepakeičiamos, į nieką neišmainomos, mylimos nuo pat pirmo kruštelėjimo tavo įsciose būtybės — mano kūnas ir kraujas. Brangus, artimas, netgi būtinas mano egzistencijai žmogus, kuriam patiki slapčiausius sielos viptelėjimus, su kuriuo riša dvasios giminystė... Vadinas, puiku, vadinas, aš turia teisę kalbėti apie krikščionišką artimo meilę.

Deja. Jaučiu, kad tokios kalbos lieka kalbomis, o žodžiai — beverčiai ir tuščiai skambantys. Kodėl, kai tik išgirstu apie krikščionišką artimo meilę, vis prisimenu Putino posmus apie šventeivias saldžiomis kaip cukrus šypsenomis, kurių akys pakeltos į dangų, o širdys — klampaus dumblo pilnos? Nejaugi todėl, kad matau savo aplinkoj tokio — "šventeiviškumo" apraiškų? Na, taip, yra žmonių, kurie ir mandagų paslaugmą, ir dėmesį, ir susirūpinimą kitu ir net meilę jam, savo artimui, gali vaidinti. O širdies gelmėj likti šaltas, abejingas, gal net neapykanta kitiems apsinuodijęs žmogus. Žmogus, stropiai bandantis atliki krikščionišką pareigą, kurią jis pats sau prisiémė, manydamas, ko gero, taip labai gražiai įtinkas Viešpačiui, tarnaujansas Jo tvariniams. Šalta ir nejauku šalia tokio žmogaus. Tai ar gali jis Viešpačiui patikti? Ir aš su savo pusine krikščioniška artimo meile — ar patinku Viešpačiui? Ar Viešpats mus moko mylēti tuos, kurie mums reikalingi ir kuriems mes — ne bereikšmės būtybės, ir nusigrėžti nuo tų, kurie nemalonūs, nusiboden, įkyrėjė? Tai kodėl aš taip neįsklausau į šią Šventojo Rašto tiesą, kodėl dar neatlikau šios didžiojo Kūrėjo mums visiems skirtos užduoties, kodėl neišmokau Jėzaus Kristaus lūpomis taip karštai aiškintos pamokos?

... Ko vertos tada visos ilgos kalbos apie artimo meilę?

* * *

Kaip karalius sėdi skausmas savo soste Marmuriniam! — giedojo poetas giesmę SIELVARTUI, nes žinojo jo skoni. Atėjo ir man tokia diena. Kai skausmas — ka-

O ← KULTIZMAS → S

Šiandien beveik kiekvienas laikraštis spausdina įvairiausią rūšių horoskopus. Gatvės pardavėjai, o neretai ir knygynai, siūlo knygas apie magiją ir pan. Jaučiamas dalies žmonių susidomėjimas dalykais, kuriuos įprasta vaidinti "okultiniai".

Sąvoka

Žodžiu "okultizmas" žymima pasaulėžiūra, teigianti, kad neįprasti įvykiai ir procesai, kurių nepajégia paaiškinti mūsų pažinimui prieinami dėsniai, yra anapusinio dvasių pasaulio poveikio padarinys. Si pasaulėžiūra remiasi įsitikinimu, kad mūsų materialujų šiapusinį pasaulį gaubia anapusinis dvasių pasaulis, sudarytas iš subtilios, pojūčiaiš neapčiuopiamos medžiagos. Okultizmo sekėjai tvirtina, jog su šiomis dvasiomis galima kontaktuoti bei tarpusavyje sąveikauti. Sugebėjimu bendrauti su anapusiniu pasauliu neva

pasižymintys tam tikri asmenys, vadinami "laidininkais" arba "medijumais". Neretai šie "tarpininkai" naudojasi šiam amatui būdingais "įrankiais", pavyzdžiu, švytuoklėmis, stiklinėmis, kristalo rutuliukais, runomis, kortomis, rykšteliemis, kerėjimais, ritualinėmis formulėmis, magija ir daugeliu kitų dalykų. Šiandieninį okultizmą didžiaja dalimi sudaro spiritizmas, t.y. tikėjimas dvasių poveikio galia.

Norėdami suteikti savo amatui moksliškumo įspūdį, daugelis okultistų tituluoja save "metafizikos daktarais" arba "parapsichologais". Pastaruoju atveju būtina skirti okultistiškai suprantamą parapsichologiją ir parapsichologiją kaip universitetinės psychologijos periferinę discipliną, mėginančią moksliniais metodais tirti paranormalius reiškinius — aiškiaregystę (tiesiogiai nesamū objektų suvokimas, nesinaudojant įprastiniais

ralius įsirioglino visom keturiom į sostą — mano sielą. O kaip dažnai iki šios akmirkos vis pamąstydvau — na, kodėl, ak, kodėl man taip gera, švesu, ramu? Aplinkui tiek daug kančios, ašarų, sielvarto, o aš sau leidžiu dienas tyliai, ramiai, be didesnio rūpesčio ar sukrėtimo. Netgi nusistebėdavau: už ką man, Viešpatie, tos ramios, tylios dienos? Ar aš verta tos dovanos, tos malonės?.. O, kaip aš daug ko, pasirodo, nesupratau. Juk tyla, ramybė buvo netvari, netgi apgaulinga, gerumas ir švesa — trapi, netgi pavojinga. Visa tai vedė į didelį, iki šiolei dar nepatirtą ir neragautą skausmą — sielvartą. Lékiau, kaip plaštakė į liepsną lékiau. Banalus palyginimas, bet šiuo atveju jis nepaprastai man tinka. Apsviliu, apdegiau, sėdžiu tuščiame kambary, spaudžiu rieškučiose virpančią savo paklydėlę sieliūkštę ir kukčioju kukčioju. Už ką? Kodėl? Kam to reikia, Viešpatie?.. Ir vėl, ir vėl Tau, Visagali mūsų širdžių Valdove, priekaištaiju, ir vėl Tu man neįtikai... O Dangūs, nejaugi aš Jūsų tvarinys — toks nevykės??!

Kaip karalius sėdi skausmas... O taip! Ir tegu. Ir reikia jo, jau seniai reikėjo. Sielai nuo to bus geriau! — pasakė mano Dvasios Vadovas. Jis teius. Jis žino, ką kalba. Na, nusišluostyk ašaras, mieloji, ir padėkok Viešpačiui už skausmą — karalių. Jis apvalys tavo sielą, tikėk!

(Kaunas, 1992)

juslinio suvokimo būdais), telepatiją (sąmonės turinių perdavimas paranormaliais informacijos perdavimo kanalais), perkogniciją (išankstinis ateities žinojimas), psichokinezę (objektų judinimas be žinomų fizinės energijos rūšių sąnaudų), materializacijos (objektų atsiradimą ir pranykimą) ir pan. Mėginimas paaiškinti išvardintus reiškinius natūraliomis priežastimis išpažistantiems okultistams yra nepriimtinas.

Okultizmas šiandien dažnai tapatinamas su "New Age" judėjimu, kas nėra visiškai tikslu. "New Age" apima ir reiškinius, nepasižyminčius okultistiniu pobūdžiu, pavyzdžiu, ekologines, feministines, kai kurias humanistinės psichologijos sroves. Kita vertus, visiškai teisinga teigti, kad okultizmas kaip toks yra visiškai integruotas į "New Age" pasaulėžiūrą.

Okultizmui būdingos praktikos

1. **"Tarpininkavimas"**, kai neįprastus reiškinius sukelia asmuo, laikomas turįs "tarpininkavimo gabumą". Pagrindžiant šiuos sugebėjimus paprastai nurodoma į ypatingą asmens jautrumą anapusiniam pasaulyui. Dauguma medijumų teigia savo gabumus atradę netikėtai arba minėtus sugebėjimus išsiugdę, mokydamiesi pas tą dalyką "specialistą". Tokių "tarpininkų" kategorijai prisiskirtini filipinų stebuklingieji gydytojai, gydytojai per atstumą, asmenys, minties jėga darantys poveikį materijai, aiškiaregai, informacijos iš anapus užrašinėtojai, burtų lazdelių "specialistai".

2. Okultistinės technikos:

a. **Planchette arba stalelis**. Ant nedidelio trikojo stalelio seanso dalyviai uždeda rankas ir laukia, kada tas ims šokčioti ir svyruti. Šiam reiškinui prasidėjus, skaičiuojami smūgiai, su dvasia prieš tai susitarus, jog tam tikras smūgių skaičius žymėsias tam tikrą raidę.

b. **Stikliniu stumdymas**. Ant lapo popieriaus, kuriamo sužymėtos abécélės raidės ir

nurodyti keli atsakymų variantai (pvz., Taip, Ne, Geras, Blogas ir pan.), anga žemyn pastatoma stiklinė. Vienas arba visi dalyviai pirštais prisiliečia prie stiklinės, kuri po kario laiko ima judėti.

c. **Qui-ja-Board**. Virš ratu išdėstytu abécélės raidžių pastatoma ratu slenkanti rodyklė, kurią dalyviai lengvai liečia pirštais.

d. **Švytuoklė ir rykštėlė**. Technikos, kuriose naudojami šie įrankiai, vadinamos radiestezija (lot. radius = spindulys, gr. estesia = juntamumas), kuri pagrįsta įsitikinimu, kad visi daiktai spinduliuoja. Spindulių vainikas, neva gaubiąs bet kokį objektą, vadinamas aura, karūna ar astraliniu kūnu. Asmuo, pajėgiantis pajusti spinduliaivimą, iš rykštėlės virptelėjimų ar švytuoklės sukimosi galis nustatyti, koks esąs spinduliavimas, kenksmingas ar naudingas. Paprastai "virpinama" ar "švytuojama" lauke, bet kartais ir virš kokiam nor žmogui priklausančiu nuotraukų, rankraščių ar daiktų, kadangi pastarieji skleidžiantys tokius pat spindulius kaip ir jų savininkas.

e. **Kortos (Tarot)**. Kortų žaidimu siekiamas patarti žmogui, kokį reikėtų priimti sprendimą vienokioje ar kitokoje jam svarbioje situacijoje. Simbolinės figūros, nupieštos ant 78 tarot kortų, dažniausiai pasižymi dviprasmiškumu, suteikiančiu plačią erdvę ivairiomis interpretacijoms.

f. **Numerologija**. Tikima, kad bet kuris skaičius turi tam tikrą reikšmę. Kiekvienai abécélės raidei priskiriama tam tikra skaitmeninė vertė. Tokiu būdu, kaip teigiamą, gali būti nustatoma žodžių, vardų bei sakinių okultinė reikšmė.

g. **Horoskopas**. Astrologijos pagrindą sudaro tvirtinimas, jog žmogaus charakterį bei jo tolimesnį gyvenimą iš esmės determinuoja planetų padėtis žmogaus gimimo momentu. Astrologijos kilmės krašte Mesopotamijoje prieš 25.000 metų Saulės orbita buvo padalinta į dylika sektorių, pavadintų pagal ten į akis krintantį žvaigždžių vaizdą. Taip atsirado vadinamieji gyvūnų rato ženklai. Pagrin-

Senosios observatorijos frontono fragmentas. Virš trečiojo aukšto dorėninio orderio frizas su Zodiako ženklais. Juozo Polio nuotr.

dinę prieštarą šiandieninei astrologijai sudaro tai, kad žemės sukimosi aplink savo ašį dėka gyvūnų rato ženklai šiandien nebesutampa su anuometiniais žvaigždžių vaizdais. Ten, kur prieš 25000 metų buvo “avinas”, dabar stovi “žuvys”.

h. Mirusiuju balsu irašai. Įvairiais techniniais būdais mėgina ma išrašyti mirusiuju žmonių balsus, pastaciūs, pavyzdžiui, magnetofoną šalia ultratrumpųjų bangų imtuvo.

3. Okultistiniai veiksmai bei ritualai. Šie veiksmai pasižymi aukojimo, garbinimo bei įsventinimo pobūdžiu. Kulto veiksmu ar ritualu siekiama pirmiausiai ne gausinti žiniasklaidai, bet patvirtinti jau turimą pasaulėžvalgą. Svarbū daugelio kultų momentą sudaro remimasis “senomis tradicijomis”, kurias tam tikros visuomeninės sąlygos esą nustūmusios į užmarštį. Prie okultistinių ritualų reikėtų

priskirti juodasiams mišiams, raganų kultus, germanų, senųjų egiptiečių ir kitus panašaus pobūdžio kultus.

Okultistinių efektų interpretacijos

Okultistinėje praktikoje pasitaiko nuostabą keliančių reiškinių. Pavyzdžiui, “perduotos” žinios neretai netikėtai išsipildo, kai kuriais atvejais pasitaiko pagydymų, kurie medicinos požiūriu negalimi, kalbama apie “šviesos reiškinius” bei “balsus” ir pan. Tačiau iš faktų, kad įvykis yra keistas ir keliantis nuostabą, teišplaukia poreikis ji paaiškinti. Ne visi okultizmo praktikoje sutinkami reiškiniai turi tą pačią priežastį, todėl ir aiškinti juos reikia diferencijuotai.

1. Apgaulė ir saviapgaulė. Norint paaiškinti okultistinį efektą, kartais pakanka atskleisti apgaulę. Reikia konstatuoti, kad “tarpininkautojai” linkę sąmoningomis ap-

gaulėmis įtikinti stebėtoją tokį efektų “autentiškumu”, t.y. tuo, kad jie esą sukelti dvišių. Techninių galimybių sukelti reikiamus reiškinius yra daugybė, ir net atidus stebėjimas apgaulės dažniausiai neatskleis. Kita vertus, nė viena sritis nėra tokia pelninga bei palanki apgavystėms, kaip manipuliacija žmonių viltimis, lūkesčiais ir baimėmis. Žinoma, iš to jokiu būdu neišplaukia, kad visi reiškiniai yra apgaulės padarinys.

a. Psichikos mechanizmas. Tikrai nustacių, kad apgavystės nesama, okultinius reiškinius galima mėginti aiškinti mūsų vidinio pasaulio veikimo būdais. Žmogaus psichika pasireiškia daug įvairesnėmis formomis negu visuotinai žinoma. Išgyvenimai, patiriamai susidūrus su savuoju vidiniu pasauliu, daugeliui yra tokie stebetini, bet nereitai ir gąsdinantys, kad dažnas jaučiasi esas priverstas įžvelgti čia anapusinių būtybių veiklą. Psichikos mechanizmų poveikiu galima paaiškinti daugelį reiškinij, pasitaikančių praktikuojant okultistines technikas bei atliekant kulto veiksmus.

b. Hipnozė ir transas. Apribojus démesingumą, pasiekiamą ne “besąmoninę”, bet pakitusio fizinio suvokimo bei vaizduotės intensyviausios veiklos būseną. Atliekant ritulinius veiksmus, galima pasiekti į hipnozę ar transą panašių būsenų, kuriose realybė suvokiamą ekstremaliai iškreipta.

c. Sensorinė deprivacija. Susilpninus išorinių dirgiklių poveikį (deprivacija = tamša, neaidinti erdvė ir pan.), suaktyvėja vidiniai dirgikliai, kurie tokiomis sąlygomis patiriamai kaip įspūdžiai, pasiekiantys asmenį iš išorės (vaiduoklių pasirodymai, balsai etc.).

d. Autokinetiniai efektais. Kai žmogaus suvokimas nebegali ryškiai skirti laiko ir erdvės koordinačių (pvz., tamsa, triukšmas ir t.t.), suvokimo aparatas mėgina kompensuoti netikrumą, pats iš savęs papildydamas tokį suvokinį. Tada, šnypščiant, pavyzdžiui, magnetofono juostelei, “išgirstami” balsai ar tamsoje suvokiami tariami judesiai.

d. Psichomotorinis automatizmas. Tam tikri mūsų psichikos turiniai (vaizdiniai, po-tyriaiai, mintys, norai ir t.t.) be sąmoningų žmogaus pastangų daro poveikį jo motorikai (judėjimas, raumenų tonusas, pulso dažnumas ir t.t.). Stumdant stiklinę, “švytuojant” ar “virpinant” rykšteli, šie psichiniai turiniai nejučiomis perkeliami į okultinius instrumentus, ir kartais tai duoda stebetinų rezultatų, kurie tuomet priskiriami aukštesnei instancijai.

e. Medijumistinės psichožės. Žmogaus psichika pajėgi atskelti tam tikras asmenybės dalis, kurias asmuo ima tiesiogiai jusliškai patirti kaip svetimą instanciją. Šias į psichožę panašias būsenas sąlygoja intensyvi okultizmo praktika. Tokių būsenų metu pasamonės dalys suvokiamos kaip asmenys.

f. Itagos ir savižtaigos efektais. Svetima ar sava “įkalba”, tariamų vaistų vartojimu kartais pasiekiamą stebetinų rezultatų (skausmu išnykimas, pagijimas, šilumos ar šalčio pojūtis ir t.t.). Šio pobūdžio mechanizmai, matyt, vaidina didelį vaidmenį gydymų sudvių pagalba srityje.

3. Paranormalūs reiškiniai, kurių neįmanoma paaiškinti nei apgaule, nei psichikos veiksniu. Mokslinė parapsichologija šiuos reiškinius skirsto į dvi pagrindines sritis. Pirmają sritį sudaro vadinamieji viršuslinio suvokimo fenomenai (aiškiaregystė, telepatija ir prekognicija), antrają — parakinetiniai efektai (psichokinezė, materializacija ir rematerializacija, apporte / netrukdomas perėjimas per sienas ir kitus panašius objektus/). Spiritizmo sekėjai visus šiuos reiškinius laiko anapusinio pasaulio gyventojų-dvasių padariniais. Parapsichologija, mėginanti tirti paranormalius fenomenus moksliniai metodais, laikosi daugiau vadinamosios animistinės (lot. anima — siela) hipotezės, siekiančios paaiškinti pastebėtus reiškinius natūraliomis priežastimis. Šios hipotezės esmę sudaro prielaida, kad žmogaus psichinių jėgų veikimo zona neapsiribojanti žmogaus kūnu.

Domėjimosi okultizmu priežastys ir motyvai

Okultizmo plitimo priežastimis sociologai laiko Bažnyčios įtakos visuomenėje sumažėjimą, visuomenines krizes bei radikalių visuomeninių pokyčių situacijas. Motyvai, skatinantys asmenį domėtis okultizmu, skirstomi į dvi grupes:

1. *Susidomėjimą žadinantys motyvai* paaiškina, kodėl žmonės iš gausios pasauležiūrų pasiūlos pasirenka okultizmą. Iš jų galima paminėti okultizmo kaip reiškinio bū vimą visuomeninėje sąmonėje bei masinės informacijos priemonėse, smalsumą, provokaciją, nuobodulį, pigų malonumą etc. Susidomėjimą "kontaktais su dvasiomis" paprastai sužadina pranešimai laikraščiuose ar žurnaluose, pokalbiai grupėse, kuriose daugiausia bendraujama. Kartais iš nuobodulio irgi norima išbandyti, ar tose žiniose yra tiesos. Kita vertus, paauglio amžiuje būna stadija, kai norima atsiriboti nuo suaugusiuųjų pasaulio. Tai neretai vyksta provokacijos forma. Okultizmas šiam reikalui siūlo gana įvairų repertuarą praktikų, galinčių įvaryti siaubą "apsišvietusiems" tėvams.

2. *Stabilizuojantys motyvai* paaiškina, kodėl, vieną ar kelis kartus susidūrus su okultizmu, paskui imama reguliarai užsiiminėti okultistinėmis praktikomis. Pasirodžius, kad asmuo turi didelių gabumų šiems dalykams, atsiveria galimybės grupės viduje kilti hierarchijos laiptais. Šitaip galima iš dalies kompensuoti nepilnavertiškumo kompleksą. Kiti nuočatos kreipiasi į "dvasias", nes, žinodami likimą, tikisi geriau galésią planuoti savo gyvenimą. Ieškoma daugiau žinančių draugų iš "anapus". Baimę, kurią kelia neaiškių gyvenimo situacijos bei netikros ateities perspektyvos, taip pat mėginama įveikti "tikėjimo į dvasias" pagalba. Žinant, koks puikus gyvenimas laukia po mirties, apie ką neva kalba mirusiuju "dvasios" iš anapusinio pasaulio, išnyksta mirties baimė.

Universiteto Aula (buvusi Kolonų salė) su vargonais — vertingas lietuviškojo klasicizmo paminklas. Čia vyksta reikšmingiausiai Universiteto posėdžiai. Salę puošia šešiolikos universiteto profesorių biustai.

Juozo Polio nuotr.

Spiritzmo technikų keliamas pavojus sveikatai yra juo didesnis, juo labilesnis yra asmuo ir juo daugiau dvasinių sunkumų jis yra turėjės praeityje. Glaudus, mėnesius ar net kelerius metus trunkantis bendravimas su slaptaisiais būreliais padidina jautrumą tariantoms informacijoms išano pasaulio. Medijumistinės (= kylančios iš tikėjimo bendravimu su dvasių pasauliu) obsesijos ar medijumistinės psichozės buvo diagnozuotos žmonėms, kurie, nepajégdami atlaikyti kaltės jausmų spaudimo, pasikorė ar buvo išgelbėti mėginant nusižudyti. Visų pirma transo būklėje vykstantis dvasių diktuoamos informacijos užrašinėjimas dažniausiai būna asmenybės suskilimo priežastimi. Praktikuojant stiklinės stumdymą, gali susidaryti psichinis kompleksas, santykiaujantis su Aš kaip objektas su subjektu. Psichikai suskilus, jis tampa autonomine daline psichika, pasireiškiančia "dvasių", haliucinacijų ir pan. formomis, t.y. įvairiausiais neuroziniais bei psichoziniais simptomais. Transo būsenoje tokia atskilusi bei susavarankiškėjusi psichikos dalis ima valdyti visą asmenybę, kuri elgiasi tarsi užhipnotizuota. Tyrinėjimai rodo, kad, stiprėjant savarankiškai dalinės psichikos dalies dinamikai, didėja vizijų ir balsų gamyba. Šią atskilusią psichikos dalį spiritistai dažniausiai tapatina su mirusiuoju ar asmenybę kontroliuojančia dvasia. Atlkti tyrinėjimai taip pat atskleidė medijumų arba "tarpininkų" polinkį i tokį asmenybės susidvejinimą. Nustatyta, jog šis polinkis stiprėja, didėjant okultistinių technikų praktikavimo trukmei.

Baigiamosios pastabos

1. Bažnyčia savo tikintiesiems draudžia domėtis ar užsiiminėti okultistinėmis praktikomis. Ji moko, kad Šv. Rašte išdėstyto visos žmogaus išganymui reikalingos tiesos. Visų papildomų, tikrai dieviškų apreiškimų esmę sudaro tiktais vienas pagrindinis ragini-

mas — atgailauti ir atsigréžti į Dievą. Todėl mėginimą okultizmo siūlomais būdais sueiti į salyti su anapusiniu pasauliu, ieškant žinių, siekiant asmeninės gerovės ar norint patenkinti kitus iš egoistinių šaltinių kylančius šaltinius, ji laiko asmens tikėjimo į Dievą ar pasitikėjimo Dievu trūkumu.

2. Pripažindama anapusinio gyvenimo realybę ir jo poveikio šiapusiniams pasauliui galimybę, Bažnyčia drauge moko, kad aname pasaulyje veikia ne vien gerosios dvasios. Todėl žmogui, siekiančiam sueiti į salyti su anapusiniu pasauliu ne Dievo nurodytu keliu, gresia didžiulis pavojus susidurti ne su geraja dvasia, bet su tuo, ką mes vadiname demonu, velniu ar šetonu. Bažnyčia pripažįsta realaus apsėdimos atvejus, drauge pabrėždama, kad kiekvienu konkrečiu atveju būtina nuodugniai ištirti, ar nenormalų elgesį nėra sukėlusios natūralios priežastys. Neneigtina, kad ilgą laiką okultizmą praktikavusio asmens pakitusi elgsena gali būti ir natūralių psichikos veiklos sutrikimų rezultatas, o paranormalūs reiškiniai — neatskleistū natūralių priežasčių padariniai.

3. Okultizmo praktikavimo teorinės prielaidos prieštarauja krikščionybės mokslui ir kitu aspektu. Neretai užsiimti okultizmu žmogų paskatina motyvai, išplaukiantys iš noro pačiam paimti į rankas savo likimą, o kartu ir išganymą. Bažnyčia moko, kad tokia savęs išganymo samprata su krikščionybės tiesomis nesuderinama.

Parengė Lietuvos katalikų Bažnyčios informacijos centras pagal "Neue Kultbewegungen und Weltanschauungsszene für die Gemeinden in Aachen. Kuhlen Verlag. Monchengladbach. Bd. 1-2.

■ Lietuvoje naujausi sociologiniai tyrimai parodė, kad gyventojai labiausiai pasitiki Bažnyčia — 69% ir masinės informacijos priemonėmis — 65%. Tai paskelbė "Respublika".

■ Kanados lietuvių kunigų vienybės pirmmininku išrinktas kun. J. Staškus. Suvažiavimas buvo Hamiltono lietuvių parapijoje.

PASISLINKIME ARČIAU

K.J. AMBRASAS, SJ

Mes ilgai buvome toli nuo vienas kito. Ne tik gatvėje, ne tik įstaigose ir mokykloje, susirinkimuose ir netgi šeimose. Mes nepaprastai ilgai buvome pratinami tolintis nuo vienas kito, tolti ir net būti priešingi vienas kitam, kad būtume skaldomi ir valdomi, nes po vieną lengviau palaužti, išskabysti, kaip nudžiūvusias medžio šakas pavasarį. Todėl turėtume dabar gerai pasižūrėti į šalia savęs esančius: savo brolį, seserį, tėtę ir mamą, į draugus ir pažįstamus. O kiek visgi juose gera esama! Kaip jie kartais , o gal net per visą mūsų gyvenimą, greita būdami, tiek dėl mūsų aukojasi ir mums padeda, užjaučia ir mums gera linki. Tiktais mes, šalti ir abejingi, nepastebime. Nejvertiname, esame nedékingi. Tad pasislinkime arčiau prie artimiausiuų. Prie savų. Prie tų, kurie išties yra mūsų neišsenkamas gérion, jautrumo, pagalbos šaltinis ir neišdžiūstanti versmė. Pasislinkime, kad iš jų pasimokytume gerumo arba kitų gerų bruožų. Pasislinkime arčiau prie tylos, kuri mus moko suprasti kasdienius ir didelius aplinkos įvykius, kurių taip apstu nūnai. Tik tyloje mes galime išgirsti tą Didijį Balsą, kuris nuo pirmųjų žmonijos žingsnių į mus kalba žvaigždžių mirgėjimu, vėjo ošimu ir pirmosios snaigės lengvu skrydžiu...

Pasislinkime arčiau prie silpno ir bejėgio, kuris laukia mūsų démesio, mūsų nuoširdaus žodžio, mūsų laiko valandėlės, kad jis, negalios ir vargo prirakintas prie invalido vežimėlio ar aprintos palaikės lovos, galėtų bent akimirką užmiršti savo skausmą ir klau-

sydamas mūsų balso, būdamas tą trumpą laiko akimirką greta mūsų, užmirštu savo bēdas ir nuoskaudas, kurias į jo kūną ir sielą išpaudė negailetingas laikas ar negailetinga ranka, beširdis žodis ar nuožmus pikto žmogaus elgesys.

Pasislinkime arčiau prie išmintingos knygos, kurios puslapiai, tarsi iš žydičių pievų, surinkti žiedai, pabyra į mūsų sielą neapsakomais turtais, kuriuos autorius savo kruopštumu ir savo atkakliu rūpestingumu rinko atsidėjės per metus, dešimt, o kartais net per visą gyvenimą ir štai čionai, tose eilutėse, jis pasakė savo sukauptą neikainojamą patirtį. Tenebūna toji knyga per kelias valandas praryjamas romanas, tik dar labiau išsekinantis mūsų ir taip jau išdžiūvusią sielą, bet gilius išminties ir Didžiosios gyvenimo tiesos kupina skrynia...

Pasislinkime arčiau prie maldos. Pagalvokime, ką reiškia tie įprasti, tieksyk mūsų paskubomis tarti ir tariami žodžiai, kuriuose tiek gilius, nepaprastai didžios paslapties ir didybės, nuostabaus gérion ir mīslėgumo. Bent atidžiau ištarkime juos ir stabtelėkime prie kiekvieno, kad atskleistų mūsų akyse ir mūsų sąmonėje jų prasmę. Ištarkime juos kuo nuoširdžiau ir jautriau, kad jie, tarsi tie nuolankiojo Abilio aukojamos atnašos iš aukuro kylą dūmai, pasiektų dangų, prasimūštų pro begalinės skubos, dažnai neįreikalingų rūpesčių ir užterštų aistrų, polinkių debesis, kurie kaip juoda marška

- Iš Indijos atsiųstame laiškelyje jézuitas misionierius A. Reinboth džiaugiasi, kad į Patnos noviciatą įstojo 10 naujokų, o Kalimonge į jézuitus įstojo dar keturi vietiniai.
- Lietuvoje atgaivinta Nacionalinė literatūros premija ir paskirta poetui Kazui Bradūnui. Pasutinį kartą ši valstybinė premija buvo paskirta 1939 m. poetui Bernardui Brazdžioniui.
- Vilniuje sugrąžintuose buvusios vienuolių rūmuose atidaryta arkivyskupijos kurios valgykla, pavadinta Betanija. Ten bus maitinami neturtingieji.

Universiteto Didžiojo kiemo vaizdas iš viršaus. Juozo Polio nuotr.

įvynioja mus į nerimastį, į graužatį ir viską naikinančią tūžmastį...

Pasislinkime arčiau prie tų balsų, kurie mus skatina žengti į priekį, ragina kilti ir kelti, ragina netarnauti savo plikiems ir bukiems įgeidžiamams, kasdienei įkyrėjusiai ar atgrisusiai, kaltėmis ir nusižengimais kupinai buičiai...

Pasislinkime arčiau visų knygų Knygos, prie šventojo Rašto, kurio kiekviena eilutė — mūsų gyvenimo, darbo, veiklos ir užmojų kelrodė žvaigždė, žiburys tamsioje ir akivarų pilnoje naktyje. Tebūna šios knygos žodžiai mums aušra ir viltis, kuri niekad neblėsta, nemąžta, nedingsta, bet vis kaskart sužeri nauju grožiu, didybe, nenusakoma ir gilia prasme. Pasislinkime arčiau prie klausyklos langelio, prie to didžiosios atsinaujinimo versmės, prie to neišmatuojamos vertybės Sakramento, kurio galios dabar savo žmogiškomis akimis nepajėgiame įžvelgti...

Pasislinkime arčiau šv. Mišių aukos, kurių niekas negali pakeisti šiame pasaulyje. Visa žemė yra niekais, palyginus su vienėriomis šv. Mišiomis, kurios yra tikrosios Kalvarijos Aukos pakartojimas. Sudabartinta akimirka. O jos nenupirksi nei už visos žemės auksą, nei už sidabrą, nei už kitus menkaverčius turtus. Mišios yra Kristaus Didžiosios Aukos realybė mūsų dienomis, tik mokėkime i ją isigilinti, suprasti ir deramai, atidžiai, nuoširdžiai joje dalyvauti. Nesižvalgydamiesi į kaimynus ar kaimynes, kurie stovi greta manęs, netikrindami kitų elgesį, bet giliai, sielos gilumoje žvelgdami į tą ant Golgotos kybantį ir už mus visus mirusį Išganytoją...

Pasislinkime arčiau prie tų gyvujų šaltinių, visų kitų Sakramentų, kuriais mus kasdien maitina ir girdo Motina Bažnyčia, kad jie taptų mūsų išganymu ir Amžinybės laidu...

IEŠKANT GYVENIMO PRASMĖS

JUOZAS PRUNSKIS

Kai mokiausi Rokiškio gimnazijoje, moksleiviai turėjo paprotį įsigyti mažus albumelius, į kuriuos prašydavo draugus įrašyti keletą sakinių atsiminimui. Giliai į širdį man įsmigo įrašas, kuris mane jau lydi daugiau kaip šešis dešimtmečius.

*"Viskas praeis, pražus kaip sapnas,
Gyvenimo laimė ir skausmai,
Ateis mirtis ir šaltas kapas,
Pakvies ilsėtis amžinai..."*

Tai man buvo paskatinimas ieškoti gilesnės prasmės gyvenime, kad į tą šaltą kapą, į tą kelionę amžinybėn neišeiciau tuščiomis rankomis.

Tai verčia žmogų pagalvoti apie gyvenimo prasmę. Didieji žmonės mums gali būti pavyzdžiu, kaip savo gyvenimą įprasminti. Vienas iš kūrybingiausių Europos žmonių ir vienas iš talentingiausių rašytojų Levas Tolstojus, atsisakęs grafo prabangos, po nuodugnių mąstymų raše: "Mano malda yra tokia: kas gyvena Dievo meilėje, Dievas gyvena Jame. Jeigu mes mylime kitą žmogų, mumyse išsipildo Dievo meilė. Broliai, mylékime vienas kitą, nes Dievas yra meilė".

Šitokia idėja persiemusiam žmogui net ir pati gamta darosi prasmingesnė. William Ward raše: "Kiekvienas saulėtekis yra žinia iš Dievo ir kiekvienas saulėleidis yra jo parašas".

Vienas iš įžymių mūsų amžiaus mokslininkų Charles A. Coulson mums primena: "Mokslas išryškina Dievo veidą. Mokslas yra vienas iš didžiausių Dievo pagarbinimų, nes padeda suprasti, ką Dievas yra padarės".

Buvo laikai, kai žmonės buvo įsitikinę, kad žemė stovi vietoje, o saulė, žvaigždės ir visa visata šukasi aplink. Tai buvo, kaip mokslas įrodė, didelė klaida. O vis dėlto atsi-

randa žmonių, kurie daro dar didesnę klaidą, manydami, kad jie yra pasaulio centras, viskas turi suktis aplink juos, viskas turi darytis taip, kad jie visuomet pasiliktų centre, o visi kiti taikytuosi prie jų. Jei toks žmogus tvirtai laikosi savo egocentrizmo ir egoizmo, jis tampa diktatorium savo šeimoje, aplinkoje, organizacijoje, kuriai priklauso.

Žinoma Niujorko didmiesčio vieta yra vadinama Rockefellero centru. Jo įsteigėjas buvo J.D. Rockefeller. Jo memorialiniame paminkle yra išgraviruotas jo gyvenimo dėsnis, pagal kurį jis stengėsi savo dieną tvarstyti: "Aš tikiu išmintingiausią, mylimiausią Dievą, kokiui vardu jি bevadintume, ir tikiu, kad kiekvieno individu aukščiausias išspildymas, gražiausia laimė ir didžiausias naudingumas randami harmoningame gyvenime pagal jo valią".

Taigi Dievas yra mūsų kelrodis, mūsų gyvenimo švyturys ir įprasminimas. Čia daug padės dažnesnis pagalvojimas, ar Dievas yra manimi patenkintas, ar savo mintyse, pokalbiuose ir darbuose aš vadovaujuosi Dievo ir artimo meile, ar nesuklumpu, kai reikia vykdyti jo įsakymus. Mūsų sąžinė, mūsų širdis, jei tikrai būsime nuoširdūs, duos atsakymą, kurio paklausydami įprasminime savo gyvenimą, varydami gilesnę vagą gyvenimo dirvonuose.

Mokslininkas dr. Alexis Carrel, laimėjęs Nobelio premiją už pradėjimą sujungti kraujagysles ir persodinimą gyvybinių organų, savo knygoje "Man the Unknown", patekusioje į labiausiai perkamą knygų sąrašą, apraše Liurdo stebuklus, kur patyrė gilių įspūdį, kai pamatė staiga užgyjant žaizdą darbininko rankoje. Jis skelbė, kad religinis

(nukelta i 64 psl.)

ZENTA TENISONAITĖ

II. AUTOPIRETAS

Kol nežinojau, kas esu,
ieškojau šviesos iliuzijų...
Žodžiai atbusdavo sapnuose
ir mano sieloje
suliepsnodavo ugnis, žibėdavo
liepsnelės. Šiandien man iš rankų
krinta žvaigždės ir mano pasaulis —
— stiklo kalno pilis —

III AUTOPIRETAS

Mano rankose vesus pavasaris.
Inéra gėlių, tik vėjo vargonų
warpai...
Šiandien mano žodžiai brangūs,
kaip velyvos wasaros valandos.
Kada mano šešėlis traukiasi,
mano žodžiai auga kaip medžiai...
Ant drobės...

IV AUTOPIRETAS

Kai aš netekau tavęs...
aš bijau...
Nes keistos naktys šiame
pasaulyje, tarytum
tūkstantis raudonų akių,
žiūri sapnuose nemirksėdamos
i mano rankas...
Kol aš kalbu apie nakty...
Kol aš nežinau, kas esu...

PEISAŽAS

Tarytum žiemos akys
taukštai virš debesų
mėlynai žiemos paukščiai
gieda mėlyną dainą...

NERIMAS

Padék man parašyti
mano dienų žodžius,
Kurie kaip vanduo gesina šviesą.
Kurie kaip bebasės rodyklės
rodo augančią baimę už lango.

LAIKAS

Valandų pėdomis bėga dienos...
Per oranžines rudens spalvas...
Per balto dienų sodus...
Per vasaros griuvėsius...

ATEIK

Ateik, pavasari,
bet nevėluok, prašau...
Jau vėjas nedainuoja,
išgerdamas kasdien
pražuvusių sapnus...
Karčius žodžius
tų debesų nutilusių...

JAUNIMAS

SATANIZMAS

Satanizmas Vakaruose šiandien yra tapęs vi-suomeniniu reiškiniu, kuris pradeda kelti rūpestį visuomenei. Nerimą kelia didžianti satanistinių idėjų įtaka jaunimui.

Doktrina

Šiandieninis satanizmas didžiaja dalimi remiasi anglo Aleister Crowley (1857-1947) doktrina. Suabsoliutinės biologiškai suprantamą troškimą gyventi, Crowley teigė, jog šis troškimas turėtų būti realizuotas per neribotą malonumą. Troškimas gyventi valdąs visatą ir esąs dieviškoji pirmapradė energija, sudaranti visos tikrovės pagrindą. Juo daugiau šios energijos žmogus patiria, juo labiau jis pasijunta esąs absoliučiu, netgi dievišku. Tada jis atsiduria anapus gėrio ir bėlio ir, kaip suverenas, gali daryti viską, ką nori. Šitaip Crowley suformulojo pagrindinį satanizmo įstatymą "Daryk viską, ką nori".

Šio principo šetoniškumą sudaro tai, kad žmogus raginamas užimti Dievo vietą bei beatodairiškai atmesti visa, kas priešinga jo paties valiai, — kitus žmones, institucijas, etiką ar religiją. Pats Crowley save laikė šetono įsikūnijimu ir vadino "didžiuoju žvėrimi — 666" (Apr. 13). Tiesa, šetona jis įsivaizdavo esant ne tiek asmeniui, kiek minėta absoliučia energija, galinčia suanketėti ir virsti galingomis asmeniškomis dvasinėmis būtybėmis. Taigi Crowley doktriną galima vadinti satanistiniu panteizmu, kuriame dieviškasis absoliutas suprantamas kaip begalinis, geidulingas, jokių ribų nepripažintantis gyvenimo

troškimas. Ši satanizmo atmaina skiriiasi nuo ankstesnių jo formų, traktavusių šetoną kaip Dievo sukurtą ir prieš Jį sukilusią dvasinę būtybę.

Crowley išvystyta magija, kurios ritualai pasižymi įvairiausiomis seksualumo formomis bei kruvinomis gyvūnų aukomis, siekia, kad magas nusilenktų absoliučiai satanistinei kosmoso energijai ir per tai išlaisvintų savo valią nuo bet kokių varžtų. Jo dėka žmogus galis vis labiau patirti savo paties dieviškumą. Seksualumas Crowley sistemoje atlieka dvejopą vaidmenį: viena vertus, jis yra priemonė magiškoms galimoms padidinti, kita vertus, jis drauge yra galutinis tikslas, dieviško-satanistinio gyvenimo aukščiausioji forma.

Satanistinės bendrijos

Aleister Crowley mąstymą bei praktiką šiandien tėsia grupuotės, iš kurių vienos organizuotos pagal ordiną principą, o kitos veikia kaip bažnyčios. Pastarųjų grupei priklauso Gnostinė katalikų bažnyčia su centrine būstine Ciuriche bei Šetono bažnyčia, kurią įkūrė kalifornietis Szandor la Vey, atlikęs Polanskio filme "Rozmari kūdikis" įsikūnijusio šetono vaidmenį. Svarbiausias satanistinis ordinas yra "Ordo Templi Orientis", kuriam savo laiku priklausė ir Crowley. Kaip ir Gnostinė katalikų bažnyčia, kuri yra šio ordino dukterinė organizacija, turinti supažindinti su satanizmo idėjomis platesnius visuomenės sluoksnius, jis taip pat įsikūrės Ciuriche. Pastaruoju metu imta kalbėti apie ordiną "Thelema", kurį 1972 metais įkūrė Michael D. Eschner.

Satanizmas jaunimo tarpe

Ne vienas jaunuolis sueina į sąlytį su satanizmu per spiritistines praktikas. "Stundant" stalą ar stiklinę, kartais susidaro įspūdis, kad bendraujama su demoniška dvasia. Pasitaiko, kad kai kuriuos dalyvius seanso metu apima nenugalimas jausmas, jog tokia dvasinė būtybė — o gal net pats šetonas — esanti patalpoje, kur vyksta spiritinės posėdis. Nepaisydami baimės, kurią sukelia tokie išgyvenimai, kai kurie jaunuoliai eksperimentuoja su šiomis "dvasiomis" toliau arba prisijungia prie grupių, turinčių šioje srityje daugiau patyrimo.

Jaunieji satanistai jau "nebestumdo" stiklinių. Susirinkimuose, kurie paprastai vyksta rūsiuose, miške ar kapinėse, kur kartais netgi ati-

daromi karstai, jie dėvi velnio simbolius, pvz., penkiakampę žvaigždę ar apverstą kryžių, ir atlikinėja maginius ritualus, kuriais siekama išsaukti šetoną ar demoniškas dvasias. Jų garbei rengiamos šventės, vadinamosios "juodosios mišios", kurių metu ne tik kalbami užkeikimai, bet ir atnašaujami gyvūnai bei atliekami seksualiniai-maginiai veiksmai. Kontaktuojant su piktosiomis dvasiomis, tikimasi gauti paslėptų žinių, pirmiausiai apie būsimajį likimą, ar įgyti antžmogiškos galios destruktyviems tikslams įgyvendinti. Pavyzdžiu, į lėles, simbolizuojančias jaunuolių nekenčiamus žmones, smaigstomas adatos, tikintis šiuo magišku veiksmu susargdinti ar net nužudyti konkretų asmenį.

Vieni jaunuoliai praktikuoją satanizmą savarankiškai, orientuodamiesi pagal kngynuoose gausiai parduodamą maginę-okultinę literatūrą, kiti užmegza tiesioginius kontaktus su satanistiniais ordinais ar sektomis.

Domėjimosi satanizmu motyvai

Susidomėti satanizmu daugelį jaunuolių paskatina smalsumas ir noras eksperimentuoti. Tačiau ilgalaikį prisirišimą lemia tam tikri individualūs asmens polinkiai bei socialinės sąlygos: nepilnavertiškumo jausmai, polinkis į maginį mąstymą, atviri arba į pasąmonę nustumti konfliktai su tévais bei autoritetais, sunkumai asmeniniuose santykiuose, mokykloje ar profesijoje, ateities perspektyvų nebuvinamas, pavyzdžiu, bedarbystė, neišspręsti gyvenimo prasmės klausimai. Tokiems jaunuoliams satanizmas atrodo atsakas į visus šiuos klausimus: silpnajam jis žada galią per magiją; autoritetų konfliktai išsprendžiami, paskelbiant autoritetus nieko nevertais; profesijos ir ateities problemos pasidaro nebe-svarbios, kadangi atsiribojama nuo visuomenės; patvarių santykų ilgesys imamas laikyti iliuzija ir pakeičiamas brutaliu seksu; gyvenimo prasmę pradeda sudaryti instinktų patenkinimas ir narciziškas savojo Aš vertinimas.

Tiesa, satanizmas beveik visada susijęs su baime, kuri gali pasireikšti įvairiais atspalviais: kaip demonų baimė, Dievo baimė, kaip baimė, kylanti iš įsisąmonintos ar nesąmoningos kaltės, kaip psichinės tapatybės suirimo baimė ir pan. Šios baimės atmainos paprastai lieka pasąmonėje ir dažniausiai kompensuojamos padidėjusių agresivumu.

Satanistinė roko muzika

Per pastaruosius 20 metų satanistinės idėjos jaunimo tarpe daugiausia plito per Hard Rock'o bei Heavy Metal muziką. Šiame kontekste neretai kalbama ir apie Black Metal muziką, kuriai atstovauja grupės "Black Sabbath", "AC-DC", "Slayers", "Iron Maiden". Su satanizmu susijęs ne vien tiktai šių ir kitų roko grupių dainų turinys: kai kurie muzikantai palaiko tiesioginius ryšius su santanistiniais ordinais. Hard Rock bei Heavy Metal grupės, kurių dainų tekstai santūresni, koncertų metu taip pat naudoja satanistinius simbolius ir kalba panašia kalba. Nors šiuo atveju ir nėra lengva nustatyti, kas yra traktuojama rimtai, o ką reikėtų priskirti mados dalykui, viena yra neabejotinai aišku: jaunimo subkultūroje satanizmas tapo savotiška protesto išraiškos forma, paverčiančia šetoną stabu ir propaguojančia reksmingą erotiką bei brutalų sadizmą. Ekspertai nemano, kad vien satanistiniu atspalviu pasižymintis Hard Rock'as gali paskatinti jaunuolius pradėti praktikuoti satanizmą, bet pripažista, jog tokia muzika gali paruošti tam dirvą. Susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, telieka žengti tiktai nedidelį žingsnį nuo išraiškos formos prie rimto jos turinio traktavimo.

Parengė LKB informacijos centras

- Alytuje yra apie 1600 katalikų. Juos globoja gydytoja Birutė Žemaitytė ir kun. Gražulis. Bausmę atlikusieji priglaudžiami, kol suranda darbą ar vietą apsigyventi.
- JAV katalikų vyskupų labdara siekia 1,84 bilijonų dolerių. Tai didžiausia šios rūšies labdara.
- Vilniuje spalio 15 d. buvo parminėtas Maltos tarnybos Lietuvoje įsikūrimo metinės. Katedroje buvo Mišios, pašventinta vėliavą. Maltos pagalbos skyriai veikia Klaipėdoje, Vilkaviškyje, Ignalinoje. Prezidentu paskirtas vysk. J. Tunaitis.
- Katalikų katekizmas, paruoštas vadovaujant kard. J. Ratzinger, popiežiaus patvirtintas ir išleistas francūzų kalba, bet bus vertimai ir kitomis kalbomis.
- Lietuvos seimo 21 narys, duodami priesaiką, nepakartojo žodžių "Tepadeda man Dievas".

KNYGOS

JÉZAUS GYVENIMAS IR JO MOKSLAS, Evangelijos žodžiais atpasakotas. Spaudai paruošė kun. Antanas Liuima, SJ. Išleido Lietvių Katalikų Mokslo akademija (Piazza della Pilotta 4, Roma) 1992 m. Mažas formatas, 234 psl., kaina nepažymėta. Išleista prel. Juozo Prunskio fondo lėšomis.

Šis tekstas buvo paruoštas jau prieš 25 metus, bet išleistas tik dabar, atsiradus mecenatui. Kristaus gyvenimas ir mokslas yra aprašytas keturiose evangelijose. Ten, žinoma, yra daug pasikartojimų, o čia jis atpasakotas ištisai, išrankiojant tekstus iš visų keturių evangelijų ir išleidžiant pasikartojimus. Naudotasi arkiv. J. Skvirecko Naujojo Testamento vertimu su vienu kitu kalbos pataisymu.

Kun. dr. S. Gruodis, SJ. ATSIMINIMAI. Išleido Jadvyla ir Petras Gruodžiai 1992 m. Čikagoje. 96 psl., kaina nepažymėta.

Šie atsiminimai parašyti 1980 m. Balninkuose. Kun. S. Gruodis mirė 1990 m. lapkričio 1 d. Atsiminimai tikrai įdomūs ir įvairūs, kaip buvo įvairius ir kun. Gruodžio gyvenimas. Baigę Voroneže lietuvišką gimnaziją, buvo pakviestas dėstyti lietuvių kalbą Ukmergės gimnazijoje, dalyvavo kovose su bolševikais, buvo išrinktas į Steigiamąjį Seimą 1920 metais.

Prel. J. Maironis, dėstės moralinę teologiją Kauno kunigų seminarijoje ir Vytauto Didžiojo universitete, savo įpėdiniu kaip tik numatė kun. S. Gruodį. Šioms pareigoms, žinoma, jis turėjo dar pasiruošti, tad išvyko į užsienį moralinės teologijos studijų ir ruošė tezė doktoratui. Jo disertacijos tema buvo "Negimusios gyvybės panakinimas". Profesoriaudamas Kaune, S. Gruodis susipažino su įvairiais lietuviais jézuitais, ypač jam didelį įspūdį padarė Benediktas Andruška,

SJ. Bet buvo įdomus jo nusistatymas jézuitų atžvilgiu. Jis taip rašo: "Pasijutau vienas su savo bédom. Ėmė varginti neramumai, skrupulingumas. Pradėjau nuoširdžiau melstis. Taip tėsėsi savaitė kita. Stoti į vienuolyną negalvojau, o jézuitams jaučiau ypatingą antipatiją. Tačiau įvyko tai, ko aš nenorėjau.

Bestudijuodamas fakulteto bibliotekoje, aš kaip tik apie tai ne vieną kartą ilgiau susimąščiau ir po to pajutau nenugalimą norą stoti į vienuolyną — ir tai ne kur kitur, o kaip tik į Jézaus Draugiją!" Šiuo klausimu tuož jis kreipėsi į atitinkamą jėuitų bei vyskupijos vadovybę ir gavo reikalingus leidimus. Labai įdomiai jis aprašo jézuitų gyvenimą, studijas, papročius ir pan. Vėliau, kaip žinome, jis tampa net lietuvių jézuitų provinciolu.

T. Juozas Kęstutis Butkus, OFM. DIEVO ŽODIS. Pamokslai sekmadieniams ir šventėms (ciklas A). Kieti viršeliai, 202 psl. Galima gauti pas Tėvus Pranciškonus.

Stasys Daulius. KITUOSE KRAŠTUOSE. Keliionių aprašymai. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1993 m. Čikagoje. 382 psl., kaina 9 dol.

Česlovas Kavaliauskas. TRUMPAS TEOLOGIJOS ŽODYNAS. Žurnalo "Logos" leidinys 1992 m. Kieti viršeliai, 382 psl. Tiražas — 23.000 egzempliorių.

Gal ne visi teologai su viskuo sutiks, bet kiekvienas ras naudingos informacijos apie tikėjimo tiesas bei svarbiausių teologinių terminus, išdėstytais alfabetine tvarka.

Rūta Kleva Vidžiūnienė. ROJAUS PAUKŠČIO GRĮŽIMAS. Romanas. Išleido Lietvių jaunimo bendrija "Lituanica". Viršelis A. Bagdonas. 144 psl., tiražas — 10.000 egzempliorių.

Algimantas P. Taškūnas. LITHUANIA IN 1991. Įvairių autorų straipsnių rinkinys apie Lietuvą, ypač apie 1991 metų įvykius, kada Lietuva galutinai nusikratė komunistų jungo ir atgavo nepriklausomybę. Knyga parašyta anglų kalba, 160 psl., kaina 9,95 dol. Ją užsisakyti galima leidėjų adresu: Post Office Box 777, Sandy Bay, Tasmania, 7005, Australia.

CAGED-IN. A Photo Essay by Algimantas Kezys. Lietuviškai šios knygos pavadinimas galėtų būti "NARVE". Čia yra įvairiausiu nuotraukų, kur matome narve uždarytus kokius nors gyvūnus ir žmones. Bet žmonės dažniausiai patys save užsidaro narve.

Pagal A. Kezio nuotraukų pobūdį ir pagal Zitos Sodekienės poetiškus apibūdinimus knygos recenzentas Danas Lapkus ("Draugas", Nr. 238) siūlo ją suskirstyti į penkis skyrius: laisvė ir baimė; svajonė ir ribos; tikrovės antspaudai; gyvenimas ir mirtis.

Knyga didelio formato, elegantiškai išleista. Leidėjai: Galerija, 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney IL, USA ir ETHNOS '91, Žirmūnų 26-7, Vilnius, Lietuva. Viršelis Loretos Vaškus. Spaudė Questar Printing Co., Chicago, Il.

WATERSCAPES — VANDENYS. Pernai Čikagos Čiurlionio galerijoje buvo suruošta fotografių paroda šia tema. I šią knygą yra sudėta daugumas parodoje buvusių nuotraukų. Daugiausia jų yra iš Lietuvos, bet keli atstovai dalyvauja ir iš išeivijos. Knygą redagavo Algimantas Kezys. Išleido Budrio Lietuvių Foto Archyvas 1992 metais.

1993 METŲ KALENDORIUS, išleistas Algimanto Kezio ir išpuoštas jo paties meniškomis nuotraukomis.

I LAISVĘ. Rezistencinės minties ir kultūros žurnalas. Nr. 114(151). Redaktorius — Juozas Baužys, 9240 Cliffside Ln, Orland Park, IL 60462-7790. Administratorius — Jonas Prakapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 93305. Šio numerio kaina 3,50 dol.

LITUANUS. Vol. 38, No. 4. Ši numeris redagavo Violeta Kelertienė. Redakcijos ir administracijos adresas: Lituanus, 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629-2913.

IEŠKANT GYVENIMO PRASMĖS (atkelia iš 59 psl.)

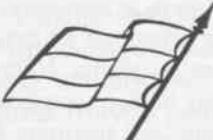
aktyvumas pasireiškia polinkyje į Galybę už šio pasaulio. Taapsiracija, kad ir neformuluotoje maldoje, neša mus į absoliutą grožį, veda į vidinį stiprumą, dvasinę šviesą, neišpasakytą ramybę.

Ne vienam gilesnę gyvenimo prasmę atskleidžia gamtos stebėjimas, įžvelgiant Kūrėjo visagalybę. Taip, pvz., teisininkas ir politikas W. Jennings Bryan buvo smarkiai paveiktas, stebėdamas ir svarstydamas arbūzo sėklą. Laikraštyje "Omaha World Herald" jis aprašė, kaip jis buvo paveiktas arbūzo grožio. Jis stebėjo mažutę arbūzo sėklą, iš kurios išaugo 40 svarų vaisius. Ta sėklelė, čiulpdama vandenį ir žemėje esantį maistą, veikiant lietui ir saulei, išaugo į vaisių, sveriantį du šimtus tūkstančių kartų daugiau negu ji pati. Iš jos išaugo raudoni skanūs viduriai, o pats arbūzas apsidengė stipria žalia luoba.

Ir tas išsimokslinęs teisininkas klausė, iš kurgi ta sėklelė gavo tokią jégą. Jam tas nuostabus gamtos reiškinys atskleidė didžiąją Tvrėjėjo galybę, kuri spinduliuoja nepaprastais įvykiais gamtoje. Tad iš jo širdies prasiveržė žodžiai: "Žmogus yra religinė būtybė. Jo širdis instinktyviai ieško Dievo". Taip pat jis primena, kad mūsų gyvenimo išrasminimas ir yra geriau įžvelgti gamtos reiškiniuose Tvrėjėjo pėdsakus, suvokti mūsų gyvenimo uždavinį, neiti šunkeliais, o stengtis pakelti akis į žvaigždes.

Kaip ateitininkų agronomų korporacijos "Agricola" šūkis skelbia: "Žemę pamilęs, saulės ilgėkis!" O dabar žurnalas "Caritas" savo pirmame viršelio puslapyje skatina: "Kilti ir kelti!"

■ JAV-se leidžiamas "Catholic Register" gruodžio 6 d. paskelbė, kad Lietuvos kardinolas V. Sladkevičius atmetė mintį, jog naujieji rinkimai sudaro pavojų komunizmui grįžti į Lietuvą. Jis mano, kad valstybės ir Bažnyčios santykiai pasiliks draugiški.

TÉVYNĖJE

Paruošė Gediminas Vakaris

Kaune atidaryta bažnytinė vėliavų paroda

Kauno Paveikslų galerijoje (Donelaičio 16) lapkričio mėnesį veikė dailininkės Margaritos Čepulienės (gim. 1936) sukurtų bažnytinės vėliavų paroda. Projektuoti ir siuvinėti bažnytinės vėliavas autorė pradėjo 1989 metais. Pirmasis jos atliktas darbas — specialistų labai gerai įvertinta Alksnėnė bažnyčios vėliava. Šiuo metu dailininkė jau yra sukūrusi daugiau negu 20 vėliavų, kurių didžioji dalis priklauso Vilniaus arkikatedrai.

Arkivyskupo Audrio Juozo Bačkio interviu Austrijos katalikų informacijos tarnybai

Austrijos katalikų žinių agentūra "Kathpress" praneša, kad Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, duodamas interviu Austrijos katalikų informacijos tarnybai "idu", kritikavo Rusijos prezidento Boriso Jelcino įsaką dėl kariuomenės išvedimo iš Baltijos šalių pristabdymo ir pareiškė, kad lietuvių tauta labai vienareikšmiškai pasisakė už Rusijos kareivių išvedimą. Arkivyskupas sakė tikis, jog tarptautinė bendrija, ypač Europa, darysianti Rusijos vyriausybei spaudimą, kad kariuomenės išvedimas būtų tęsiamas.

Kalbėdamas apie rinkimus, arkivyskupas Bačkis pareiškė, jog jis nebijaš, kad Lietuva grįšanti į komunizmą. Komunistų pergalė rinkimuose nereiškianti komunizmo pasirinkimo. Tautoje vyraujas nepasitenkinimas vyriausybe, nes, reformas įgyvendinant nepakankamai spar-

čiai, pablogėjusi socialinė padėtis. Dabartinės problemos esančios objektyvus "perejimo iš socialistinės sistemos į rinką padarinys". Pasak arkivyskupo, žmonės ir toliau norintys reformų.

Apibūdindamas Bažnyčios padėti Lietuvoje, arkivyskupas Bačkis pažymėjo, jog savo uždaviniu jis laikas, "atsargai praveriant langą", palaipsniui supažindinti tikinčiuosius su Vatikano II susirinkimo teologinėmis ir pastoracinėmis idėjomis. Tradicijų, padėjusių žmonėms persekiojimo laikais pavyzdingai išlaikyti tikėjimą, nedera per greitai atsisakyti. Kita vertus, pagrindiniu jo Bažnyčios uždaviniu esanti naujoji evangelizacija. Šioje srityje susidurama su problema, kaip susieti sena su nauja, Reformos galinčios pavykti tiktai tuo atveju, jeigu dėmesys bus koncentruojamas į esminius dalykus.

Arkivyskupas apgailestavo, kad tarp Bažnyčios ir vadovaujančiojo sluoksnio dialogas dar nevyksta. Intelektualai menkai tesusipažinę su tikėjimu. Todėl Bažnyčia turinti stiprinti savo įtaką švietino srityje, kur jau vienas žingsnis žengtas — tatyba dėstoma mokyklose. Tačiau šias pastangas sunkina tai, kad mokytojai tebėra paveikti komunistinės atmosferos. Nors dalis gyventojų, arkivyskupo nuomone, jaučianti "Dievo alkį", tačiau daug kas, po 50 metų trukusio materialstинio auklėjimo, nesidomi religija.

Viena iš Anykščių mokyklų pavadinta vyskupo Antano Baranausko vardu

Spalio 30 d. Anykščių trečiajai vidurinei mokyklai suteiktas vyskupo Antano Baranausko vardas. Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis, kurias Šv. Mato bažnyčioje koncelebravo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Panevėžio kurijos kancleris mons. Jonas Juodelis per pamoksą paragino gausiai susirinkusį jaunimą domėtis vyskupo Baranausko asmenybe ir sekti jo pavyzdžiu. Po pamaldų visiems susirinkus prie mokyklos, Anykščių rajono valdytojas Algimantas Dačiulis viešai perskaitė Valdybos nutarimą, kuriuo trečiajai vidurinei mokyklai suteikiamas garbingas vardas. Garbingi svečiai taip pat dalyvavo atidengiant mokyklos vardinę lentą bei atidarant mokyklos muziejų, skirtą vyskupo Antanto Baranausko gyvenimui ir kūrybai. Mokyklos aktu salėje šia proga įvyko iškilmingas posėdis.

Ruošiamasi Šv. Tėvo vizitui į Lietuvą.

Lapkričio 3 d. Lietuvių katalikų mokslo akademijos patalpose Popiežiaus vizito komiteto generalinis sekretorius Gintaras Grušas susitiko su katalikų spaudos, televizijos bei radio atstovais. Minėtam komitetui vadovauja Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis, jam talkina Kauno vyskupas-augziliaras Sigitas Tamkevičius.

Pasitarime svarstyta, kokį vaidmenį turėtų atlikti katalikų masinės informacijos priemonės, rengiantis Šv. Tėvo vizitui į Lietuvą kitų metų ruđenį. Kalbėta apie būtinybę koordinuoti spaudos, radio ir televizijos darbą, evangelizuojant vienuomenę, supažindinant ją su popiežiaus institucija bei Jono Pauliaus II asmeniu. Prieita nuomonės, kad masinės informacijos priemonės turėtų atnaujinti tautos katekėz ir, nuosekliai bei kūrybiškai primindamos Krikšto, Sutvirtinimo, Eucharistijos sakramentų esmę ir svarbą, padėti žmogui giliau pajusti savo krikščionišką tapatybę.

Susitikimas Jonavoje

Katalikų jaunimo organizacijų kapelionas kun. Robertas Grigas ir Ateitininkų federacijos valdybos sekretoriė ses. Daiva Kuzminskaitė lapkričio 5 dieną lankėsi Jonavoje, kur susitiko su vietiniaisiais vyresniųjų klasių moksleiviais, mokytojais, "Caritas" bendradarbiais. Svečiai supažindino susirinkusius su ateitininkų ideologija, veikla bei jos svarba šiandien. Tikėjimo požiuriu buvo aptarti paskutiniųjų dienų įvykiai. Diskusijoje accentuota, jog mokytojui, nepaisant politinės situacijos kaitos, privalu skiepyti jaunimui principingumą, pakantą kitų išsitikinimų žmonėms, laisvos šalies piliečio sąmonę.

Posėdžiavo Socialinės rūpybos profesinių studijų centro taryba.

Lapkričio 7 d. Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektorato posėdžiavo Socialinės rūpybos profesinių studijų centro (SRPS) taryba, kurią sudaro universiteto, Lietuvos socialinės apsaugos ministerijos, Lietuvos Vyskupų konferencijos, Lietuvos "Caritas" federacijos ir minėto centro direktorių atstovai. Centras, kurį didele dalimi finansuoja JAV Vyskupų konferencija, o dėstytojais ketina paremti Ilinojaus ir Lojolos universitetai (JAV), universiteto struktūroje rengs profesionalius socialinės pagalbos darbuotojus.

Posėdyje apsvarstyti SRPS studentų parinkimo ir priėmimo kriterijai, susipažinta su centro veiklos programa. Numatyta, kad SRPRS taryba parengs mokymo programas, atitinkančias universitetinius reikalavimus. Centro administratorei tvirtinta VDU anglų kalbos dėstytoja Violeta Ivanauskienė. Socialinės rūpybos profesinių studijų centre, kurio pagrindinis steigėjas yra Lietuvos "Caritas" federacija, šiuo metu studijuojantieji asmenys.

Šv. Tėvas ruošiasi kelionei į Lietuvą

Vilniaus arkivyskupo Audrio Bačkio žodžiais, Šventasis Tėvas ruošiasi kelionei į Lietuvą su ypatingu dėmesiu ir ypatinga meile. Lapkričio 10 d. per radiją atsakinėdamas į žurnalisto Vaidoto Žuko ir klausytojų klausimus, Vilniaus ganytės pasakė, kad popiežius dabar studijuojas lietuvių kalbą, kad galėtų kreiptis į Lietuvos žmones gimtaja jų kalba. Arkivyskupas išreiškė nusistebėjimą, kad Lietuvoje šiai kelionei per mažai rodoma dėmesio, apie ją tylinti spauda, radijas, televizija. Arkivyskupas Bačkis informavo, jog surukta Popiežiaus kelionės paruošimo komisija, kurios pirminknuo esas jis pats, pavaduotoju — vyskupas Sigitas Tamkevičius, generaliniu sekretoriumi — diakonas Gintaras Grušas. Jis taip pat pareiškė esas tikras, kad iš Lietuvos valdžios bus susilaunkta paramos ir pagalbos visuose su kelione susijusiuose darbuose. Arkivyskupo žodžiais, "Šv. Tėvas yra tiek daug meilės parodės Lietuvai, tiek daug jos labui nuveikęs, kad mūsų visų dėkingumas verčia šiai kelionei ypatingai kruopščiai pasiruošti".

Bažnyčios informacijos tarybos posėdis

Lapkričio 11 dieną Kaišiadorių vyskupijos kurijoje įvyko Bažnyčios informacijos tarybos posėdis, kuriame dalyvavo tarybos pirminkinas vyskupas Juozas Matulaitis bei katalikų informacijos priemonių, redakcijų ir leidyklų atstovai. Svarstyti glaudesnio katalikiškų redakcijų ir leidyklų bendradarbiavimo, tarpusavio paramos, reklamos ir platinimo klausimai. Pažymėta, jog platinant leidinius pasitaiko atvejų, kad kai kurios Lietuvos vietovės tiesiog verste užverčiamos katalikų spauda, o kitose jos visai nesimato. Tarybos pirminkinas vyskupas J. Matulaitis pageidavo turėti du pavaduotojus — Vilniuje ir Kaune, miestuose, kuriuose sutelkta katalikų leidyba.

Pirmininko pavaduotoju Vilniuje išrinktas kun. Vaclovas Aliulis, MIC, pavaduotoju Kaune — Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro darbuotojas Gediminas Žukas. Tarybai pasiūlius, katalikiškosios spaudos platinimo respublikiniu koordinatoriumi sutiko būti Alfonsas Vitkauskas (Alytus), tarybos sekretore paskirta Valerija Janonienė (Kaišiadorys).

Kaišiadoryse statomos katalikiškosios spaustuvės direktoriaus Romano Aukščiūno nuomone, spaustuvė visu pajégumu pradésianti dirbtį 1994 m. pradžioje.

Atstatyto Jurbarko baž. bokštų smailės

Šią vasarą atstatyto Jurbarko bažnyčios bokštų smailės. Atstatyti bažnyčios bokštus, kuriuos sunaikino 1940 m. liepos 7 d. mieste siautęs gaisras, ilgą laiką neleido sovietinė valdžia. Tiktai 1989 m. klebonui kun. Mykolui Buožiui pavyko patvirtinti smailių atstatymo projektą, kurį, padedamas bažnyčios komiteto, šią vasarą įgyvendino dabartinis bažnyčios klebonas kun. Antanas Slavinskas.

Atstatymo darbus, kuriems išleista beveik 3,5 milijono rublių, finansiškai rėmė Jurbarko bažnyčios parapijiečiai, miesto savivaldybė, paskyrusi 100.000 rublių, tokia pačia suma prisidėjusi direktoriaus R. Reičiūno vadovaujama vokiečių-lietuvių firma "Autoimpex". Savo aukomis pagelbėjo ir šiuo metu JAV gyvenantys išeiviai, kilę iš Jurbarko miesto bei jo apylinkių. Projekto realizaciją parėmė 17 šeimų, jų tarpe ir Petras Plenaitis iš Fairmount City, paaukojės 1.000 dolerių. Daug pastangų, renkant lėšas Amerikoje, padėjo ten gyvenanti jurbarkietė p. Oreškienė.

Daugiau negu po 50 metų Jurbarko bažnyčia vėl atgavo savo pirmynštį grožį ir didingumą. Dabar jos bokštų aukštis sudaro 35 metrus. 1993 metų vasarą, per šv. Antano atlaidus, numatyta surengti padėkos pamaldas Viešpačiui, laiminuojam ſi didelių darbų.

Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atlaidai

Lapkričio 15 d. Vilniuje Aušros Vartuose prasidėjo Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos atlaidai. Šventėje dalyvavo Kauno arkivyskupas kardinolas Vincentas Sladkevičius, Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis, vyskupai Juozas Žemaitis, Juozas Matulaitis, Juozas Preikšas, Juozas Tunaitis, Vladas Michelevičius

ir Sigitas Tamkevičius. Pagrindinių šv. Mišių aukai vadovavo J. Em. kardinolas Vincentas Sladkevičius. Ižanginiame žodyje jis pažymėjo, kad mūmyse per daug rūpesčių ir baimės. "Jei Lietuvos žmonėms Dievas bus gailestingas, tada nieko netrūks", kalbėjo kardinolas. Jis ragino sūniškai pasitikėti Jézumi Kristumi ir Gailestingaja Dievo Motina. Pamokslą lietuvių kalba pasakė arkivyskupas Audrys Bačkis, lenkų kalba — vyskupas Juozas Tunaitis. Po pamaldų Lietuvos ganytojai pasiuntė Šv. Tévui sveikinimo telegramą.

Labdaros kroviniai

Lapkričio 16 dieną "Caritas" ir "Maltos" pagalbos tarnybos delegacija iš Vechta (Vokietija, Oldenburgo vyskupija) į Lietuvos "Caritas" centrinę būstinę Kaune atgabено labdaros krovinį, kurio didžioji dalis buvo skirta Kauno Vaikų pensionatui, išskūrusiam Vilijampolėje.

Lapkričio 20 dieną "Caritas" centrinėje būstinėje lankėsi švedijos katalikų "Caritas" atstovas Kaj. Engelbert, kuris į Lietuvą atgabено Švedijos katalikų paaukotų vaistų. Svečias domėjosi Lietuvos "Caritas" veikla ir daug filmavo, tikėdamasis, kad Švedijoje parodyti vaizdai paskatins daugiau žmonių padėti Lietuvai.

Lietuvos ateitininkų federacija rengiasi II suvažiavimui

Gruodžio 12-13 d. Lietuvos ateitininkų federacija ketina sušaukti savo antrajį suvažiavimą. Konferencija, kurios tema "Ateities atgimimas: su Kristumi į Tautos Prisikėlimą", vyks Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto didžiojoje salėje (Daukanto 28). Gruodžio 12 d. 10 val. Kauno arkikatedroje bazilikoje bus aukoamos iškilmingos padėkos ir susikaupimo šv. Mišios.

Išleistas Arno Anzenbacher'io vadovėlis "Filosofijos įvadas"

Spalio mėnesio pabaigoje "Katalikų pašaulio" leidykla, remiama "Atviros Lietuvos" fondo, 20.000 egzempliorių tiražu išleido Arno Anzenbacherio vadovėlį "Filosofijos įvadas". Autorius, gimęs 1940 metais Austrijoje, šiuo metu yra Mainzo universiteto katalikų teologijos fakulteto profesorius. Jungdamas tris pagrindines mąstymo tradicijas — transcendentalinę, ontologinę ir dvasios filosofijos — Anzenbacher'is apžvelgia svarbiausias Vakarų filosofijos idėjas.

Knygos rengėjų nuomone, dėl aiškumo, metodišumo ir originalumo šis darbas yra tapęs klasikiniu europietišku filosofijos įvadu. Arno Anzenbacher'io knyga yra pirmasis nemarksistinis filosofijos vadovėlis, išleistas per pastaruosius 50 metus.

Eucharistijos bičiulių ir katalikiško jaunimo susirinkimas

Lapkričio 21 d. Eucharistijos bičiuliai ir ateitininkai susirinko Vilniuje, kur jie surengė maldos ir atsinaujinimo akademinę dieną. Po šv. Mišių aukos Šv. Teresės bažnyčioje renginio dalyviai persikėlė į Šv. Kazimiero šventovę, kur kun. dr. Kęstutis Trimakas paskaita "Dievo Motina ir pasaulis" apžvelgė Vatikano II susirinkimo dokumentų bei popiežiaus enciklikų mariologiją. Išsamią paskaitą apie Lietuvos jaunimo dvasinę būklę perskaitė dr. Arvydas Žygas, kuris pabrėžė praeities darbų tašos, tikrujų vertybų sintezes, bet ne supriepinimo, reikšmingumą. Petraukomis tarp paskaitų vyko diskusijos, skambėjo giesmės, kelionės po Šv. Žemę įspūdžiais dalinosi mons. Alfonsas Svarinskas.

Vakare šv. Mišias už ateitininkojos tėvą, Vassario 16-osios signatarą prof. P. Dovydaitį, mirusį SSSR lageryje 1942 metais, aukojo kun. Jonas Boruta, SJ, kun. Ričardas Repšys, MIC, kun. A. Gudelis ir kun. Robertas Grigas. Profesoriaus 50 mirties metinių minėjimą užbaigė dr. Arvydo Žygo paskaita apie mažai žinomus Pranciškaus Dovydaičio asmenybės bei veiklos bruožus.

Jurbarke palaidoti negimusiu kūdikių palaikai

Lapkričio 22 dieną Jurbarke viešai palaidoti negimusiu kūdikių palaikai. Šiomis laidotuvėmis, surengtomis aktyvaus "ProLife" ("Už gyvybę") judėjimo dalyvio, vikaro kun. Roberto Skrinsko iniciatyva, paminėta skaudi data. Nuo 1955 m. lapkričio 23 d., kai SSSR AT prezidiumo nutarimu Lietuvoje buvo įteisinti abortai, nužudyta apie 2 milijonus negimusiu kūdikių.

Melsdami Lietuvai šventos motinystės, abortų genocido sustabdymo ir Viešpaties atleidimo už nekaltą kraują, šv. Mišias Jurbarko bažnyčioje koncelebravo kun. Robertas Skrinskas, Šakių kle-

bonas kun. Deimantas Brogys, kun. Robertas Grigas. Sakydamas pamokslą, kun. R. Grigas paibrėžė, kad gyvybę būtina besalygiškai gerbti. Žmogaus žudymo motinos iščiose negalima patiesinti nei medicininiais, nei socialiniais argumentais. Visuomenė, ir ypač krikščionys, esantys įpareigoti solidariai rūpintis gyvybės gelbėjimu ir motinystės puoselėjimu. Po šv. Mišių gedulinga eisena pasuko į kapines, kur buvo palaidoti vietas ligoninėje abortuotų vaikų palaikai.

Vakare Jurbarko kultūros rūmuose paskaitas apie gyvybės apsaugą skaitė Kauno Šeimos centro lektoriai gyd. ginekologas Virgilijus Rudzinskas, gyd. Nijolė Liobikienė, Birutė Obelienė. Savo teiginius apie aborto nežmoniškumą bei kontracepcijos žalą žmogaus prigimčiai svečiai iliustravo įtaigiomis skaidrėmis. Dienos renginius filmavo vietinė televizija.

Vyskupo Antano Baranausko 90-osioms mirties metinėms

Regina Mikytė "Lietuvos aide" rašo, kad vysk. A. Baranauskas, vos įžengės į Seinų vyskupo sostą, pasigedo lietuviškų giesmių. Pirmajai gavėniai Seinuose jis išvertė "Graudžius verksmus". Kovo pabaigoje pasiuntė į Kauną velykinių giesmės "Linksma diena mums nušvito" tekstą ir melodiją. Seinuose buvo sukurtos giesmės: "Piemenėliams vargdienėliams", "Sveikas gimės, Viešpatie", "Piemenys, piemenys". Jau beveik 100 metų Lietuvos bažnyčiose šalia A. Strazdo "Pulkim and kelių" ir Maironio "Marija, Marija" tos kalėdinės giesmės įsitvirtino švenčių liturgijoje, kaip lietuvių religinės poezijos klasika, tebeigliedamos lietuvių visame pasaulyje. Priskelimo rytui auštant, eisenoje aplink bažnyčią, susiliejant su varpu gaudesi, "Linksma diena mums prašvito", A. Maceinos žodžiais, yra autentiška Velykų liturgijos Lietuvoje dalis nesutinkama niekur Europoje. Seinuose vysk. A. Baranauskas paraše apie 30 giesmių, ketino išleisti giesmynelį. Mokė žmones lietuviškai rašyti, išakės kiekvienoje parapijoje nusirašyti jo išverstą katekizmą, porterius ir giesmes. Su neapsakomu dievobaimingu pradėjo milžinišką darbą — į lietuvių kalbą versti Šv. Raštą. 1902 metais lapkričio 26 d. vakare vertimas nutrūko ties Jeremijo raudusakiniu "Ažudarė kelius mano akmenimis ketvirtoais..."

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS, S.J.

Ar teiktinas vartoti švietimietis?

“Kalbos praktikos patarimuos” (1985) pažymėta, kad šio naujadaro vietoje esą geriau vartoti *švietimo darbuotoją* ar *pedagogą, mokytoją* (p. 300). Ir iš tikrujų lietuvių kalbai, ypač tarmėms, nebūdinga darytis asmens pavadinimų pagal profesiją su priesaga *-ietis*. Su šia priesaga labiau linkstama kurtis asmens pavadinimui, rodančiui jo kilimo ar gyvenamają vietą (plg. *kaimietis, miestietis, sodietis, suvalkietis, kaunietis, vilnietis* ir kt.). Todėl tinkamesnis švietimo sistemos darbininkui vadinti yra dvižodis junginys *švietimo darbuotojas*.

Tiesa, bendrinėje kalboje yra ir išimčių — žodžių, kurie reiškia ne asmens kilimo ar gyvenamają vietą, o asmens priklausymą tam tikram kolektivui (pvz., *ansamblietis, tautietis*). Tačiau dauginti tokį išimtinį darinių netikslinga. Beje, Jablonskis savo kalbos straipsniuose keitė *pasaulieti* į *pasaulininką*, nors pastarasis veikiausiai dėl savo ilgumo vartosenoje neprigijo. (Jonas Palionis)

Ar vartotinas pasakymas *atidengti ugnį*?

Pasakymas *atidengti ugnį* buvo dažnai vartojamas sovietų spaudoje, pvz.: *Žvalgai (...) atidengé ugnį* (J. Macijauskas). Jis pateikiamas ir akademiniame “Lietuvių kalbos žodyne” (T. 2. P. 405) ir yra tikriausiai apredaguotas vertinys iš rusų *otkryt' ogon'* vietoj lietuviškai kalbančių karininkų vartoto žargono *aiidaryti ugnį*.

1983 m. išleisto Ch. Lemcheno “Rusų-lietu-

vių kalbų žodyno” (T. 2. P. 546) rusų pasakymo *otkryt' ogon'* lietuviškas atitikmuo yra *paleisti ugnį iš pradėti šaudyti*. Jis gerai derinasi prie kitų lietuviškų pasakymų: *paleisti šūvį, paleisti kulką, paleisti strėlę, paleisti salvę*. Pasakymas *paleisti ugnį* nesvetimas ir mūsų tarmėms, plg.: *Naktį ugnį vieną paleido iš brauninko ans Darbėnai* (LKŽ VII 282). Todėl rusų pasakymo *otkryt' ogn'* geriausias lietuviškas atitikmuo būtų *paleist ugnį*. (Albertas Rosinas)

Kepurę užsidėti ar kitaip?

Kad *kepurę* ar *skrybėlę* galima tik *užsidėti*, rašyta jau ne vieną kartą (žr. Lietuvių kalbos sekcijos sąsiuvinis. 1969. Nr. P. 5; Kučinskaitė A. Kaip kitaip pasakyti // Mūsų kalba. 1974. Nr. 8. P. 14). *Užsidėti* galima ne tik *kepurę* ar *skrybėlę*, bet ir *akinius* (ant nosies), *naštą* (ant pečių).

Visa, ką užsidedame, galima *nusiimti*, t.y. *nusiimti kepurę, skrybėlę, akinius, naštą*. (Albertas Rosinas)

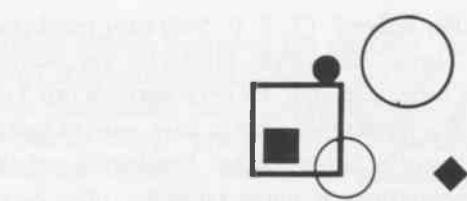
Kaip linksniuotini sudėtiniai kiekiniai skaitvardžiai?

Visi nuo mažens žinome, kad vienaip linksniuojami sudėtiniai kelintiniai (kaitomas tik paskutinis žodis: *Gimiai tūkstantis devyni šimtai dvidešimt aštuntaisiais metais*) ir kitaip — sudėtiniai kiekiniai skaitvardžiai (kaitomi visi žodžiai: *algos kas mėnesį gaunu vieną tūkstantį du šimtus keturiaskesdešimt penkis rublius*).

Radijo televizijos kalbėtojai, deja, viską sujaukia į vieną krūvą — kiekiniai sudėtiniai skaitvardžiai jų linksniuojami taip pat, kaip ir atitinkami kelintiniai: *prieš keturi šimtai* (=keturis šimtus) *dvidešimt penkerius metus*; *Tai rimta firma, turinti šimtas* (=šimtą) *trisdešimt penkis narius* (Vytautas Būda)

Kaip taisyti *kad* su bendratimi?

Daugelis žino: *kad* su bendratimi tikslui reikšti netinka, bet šia iš rusų kalbos paimtą sintaksinę konstrukciją atkakliai vartoja. Tik pasiklausykime dažno kviestinio televizijos arba radio kalbėtojo ir išgirsime: *Turime viską daryti, kad apsidrausti nuo pavoju;* *Laiko maža, kad atsakyti*

ĮVAIRYBĖS

Dažai nuo nudegimo

Japonų kosmetologai siūlo naują kremą, padedantį apsaugoti nuo ultravioletinių spindulių, kurių perteklius gali sukelti odos vėžį. Šio kremo pagrindą sudaro pigmentas, gautas iš rugių ir arbūzų sėklų. Pigmentas sugeria ultravioletinius spindulius, sukeliančius nudegimą, ir šių spinduliu energija paverčia šiluma, kuri išsisklaido odoje. Pigmentą galima įterpti į mikroninio dydžio kapsules. Toks kremas nekenksmingas žmonėms, kenčiantiems nuo alergijos arba turintiems ypač jautrią odą.

Užteršta jūra prie Sicilijos

Mes manome, kad Sicilijos krantus plauна Viduržemio jūra. Ekologai ir Žalieji sako,

į visus klausimus; Kad sudominti mokinius, rengiame išvykas; Yra pasiūlymas, kad įsteigti Baltijos pagalbos fondą.

Taisyti čia galima bent trejopai. Beveik visur po *kad* vietoj tokios bendraties tiks tariamoji nuosaka: *Turime viską daryti, kad apsidraustume nuo pavojų; Kad sudomintume mokinius, rengiame išvykas.* O jei esame linkę išlaikyti bendratį, vietoj *kad* čia daug kur tik veiksmažodžio *norēti* (tik ne *siekti*) padalyvis (beasmeniuose sakiniuose) arba pusdalyvis (asmeniniuose sakiniuose): *Laiko maža, norint atsakyti į visus klausimus;*

Kad i Sicilijos salos krantus bangos plakasi kartu su polientileno paketais nuo pieno, alaus ir kitų produktų. Vandens užterštumas pasiekė tokią kritinę ribą, kad valdžia nutarė uždrausti pardavinėti saloje maisto produktus ir viską, kur naudojamas polientilenas. Išimtis tik vaistams.

Nedygstančios bulvės

Peru valstiečiai moka ilgai išlaikyti nedygstančias bulves. Mat, pildami bulves, jie įmaišo žolių, panašių į musiškes mėtas. Beje, pasirodė, kad be mėtų tinkta ir kitos prieskoninės žolės: čiobrelis, cinamonas. Tyrimai parodė, kad prieskoninių žolių išskiriami aromatiniai aldehydai ir spiritas užmuša bulvių akučių ląsteles. Taip pat jie susilpnina grybelių dauginimąsi.

Nuplovus ir nuskutus bulves, pranyksta prieskonų kvapas, o kulinarinės savybės nepakinta.

Ne mūryti, o klijuoti

Olandijoje gaminami klijai statybinėms plytoms klijuoti. Tradicinio skiedinio sluoksnis tarp plytų turi būti apie centimetro storumo, o klijų sluoksnis — vos apie du milimetrus. Klijuotos plytos sukimba stipriau negu cementuojant. Esant tokiam tarpsluoksnnio tvirtumui, sienos gali būti plonesnės, bet ypač palengvėja mūrininkų darbas.

*Norēdami sudominti mokinius, rengiame išvykas. Pagaliau yra trečias — labai patogus, tik kažkodėl primirštas — taisymo būdas; žiūrime, ar *kad*, neįmanoma išleisti. Jei įmanoma, ši *kad* paprasčiausiai išmetame ir paliekame tik bendratį: *Yra pasiūlymas, kad įsteigti (=pasiūlymas įsteigti) Baltijos pagalbos fondą; Susitikome, kad pasidalysti (=susitikome pasidalysti) darbo patirtimi; Mokyklai reikia autobuso, kad išvežti vaikus (=autobuso vaikams vežioti, vežti) į gamtą.**

(*Jonas Šukys*)

(“Gimtoji kalba”, 1992, Nr. 6)

ŠYPSULIAI

Vieną kartą žymus praėjusio šimtmečio Peterburgo astronomas profesorius Savičius pastebėjo savo paskaitoje išsipuošusį kilmingo bajoro sūnų. Jis dėvėjo prabangų jodinėjimo kostiumą.

— Aš esu jums didžiai dėkingas, — kreipėsi profesorius į studentą.

— Už ką? — nustebos studentas.

— Kad neatjojote į auditoriją raitas.

Prancūzų bakteriologas L. Pasteur savo laboratorijoje tyrinėjo raupų bakterijas. Visiškai nelauktai pas jį įėjo nepažystamas žmogus ir pristatė sekundantą vieno didiko, kuriam pasirodė, jog mokslininkas jį įžeidės. Didikas reikalavo dvikovos. Pasteur ramiai išklausė pasiuntinį ir pasakė:

— Jeigu mane šaukia į dvikovą, aš turiu teisę pasirinkti ginklą. Štai dvi stiklinės: vienoje raupų bakterijos, kitoje — vanduo. Jeigu žmogus, pasiuntęs jus, sutiks išgerti vieną iš šių pasirinktinai, aš išgersiu antrają.

Dvikova, žinoma neįvyko.

Policininkas pagauna skubantį automobilistą, kuris sako policininkui:

— Tai ką, sakysi, kad aš važiuoju per greitai?

— Ne, — atsakė policininkas, — tamsta per lėtai skrendi.

Marksizmo pamokoje Budapešte lektorius

klausia studentą, kas yra kritika.

— Va, mano brolis niekšas, nes jis išvyko į Izraelį laikinai su savo žmona, o dabar ten pasiliuko gyventi, išduodamas socialistinį kraštą.

— Teisingai, atsako lektorius, — o dabar paaiškink, kas yra savikritika.

— Taigi, aš esu kvailas, kad neišvažiavau su juo.

Teisėjas kreipiasi į kišenvagį:

— Tikriausiai tu negali pasigirti ką nors gero atlikęs kitiems žmonėms.

— Ne visai taip, ponas teisėjau, — atsako prasikaltėlis, — aš parūpinau pragyvenimą keliems detektyvams.

Garsusis mokslininkas Einšteinas, sutikęs pažiastamą, sako jam:

— Užeikite rytoj pas mane papietauti. Bus ir profesorius Smitsonas.

— Bet juk aš ir esu profesorius Smitsonas.

— Tai nieko, nepakenks, ateikite ir jūs.

Vieno fabriko direktorius Šveicarijoje atsisakė priimti į darbą moteris ir paaiškino:

— Jeigu moteris labai negraži, vyrai nenori kartu su ja dirbti, o jeigu labai graži, negali kartu dirbti.

■ Libijoje misijose dirbusių trijų nužudytyų Švč. Kristaus krauso seselių kūnai JAV diplomatinės tarnybos pastangomis pagaliau buvo atgauti ir gruodžio 13 d. palaidoti prie jų vienuolyno pietinėje Illinois dalyje, dalyvaujančiame šimtams žmonių. Dar dvi tos pat vienuoliųseselės, taip pat nužudytos Libijoje, vis dar nesurastos. Šių seselių šūkis yra: "Garbinti Dievą, tarnaujant vargšams".

■ Lietuvos kūdikiams, gimusiems su sutrikimais, katalikų mediciniškų misijų taryba organizuoja neurovystymosi terapijos programas.

■ Baltimorės vyskupas William H. Keeler išrinktas JAV vyskupų konferencijos prez-

TRUMPAI

daug padeda Lietuvos žmonėms. Vienu metu jo rūpesčiu Lietuvai buvo padovanota medikamentų už 445.000 dolerių.

■ Kardinolą V. Sladkevičių prieš Kalėdas aplankė Lietuvos prezidento pareigas einantis Algirdas Brazauskas ir pasveikino švenčių proga.

■ JAV kongrese didžioji tikybinė grupė yra katalikai — 141. Metodistų yra 65, baptistų ir presbiterionų — 62, žydų — 42.

■ Kinijoje, turinčioje apie bilijoną gyventojų, yra apie 10 milijonų katalikų, kurie dar vis komunistinės vyriausybės persekiojami. Kalėjimuose dar yra nemaža dvasininkų ir katalikų vadų, jų tarpe apie 20 vyskupų. JAV vyskupai kreipėsi į vyriausybę, kad padėtų juos išlaisvinti ir baigtį persekiojimus.

■ Oklahomos vyskupas K.A. Salatka, lietuvis, sulaukęs brandaus amžiaus, pasitraukė į pensiją. Jo vieton paskirtas Tulsos vyskupas Euzebijus Baltran.

■ Lietuvoje "Caritas" 1992 m. išleido šias knygas: Anderseno "Pasakos" (50.000 egz.), kun. dr. J. Gutausko "Krikščioniybė Lietuvoje" (30.000), "Krikščioniška šeima" (30.000), maldynėlis "Visada su Dievu" (50.000), leidžiamas žurnalas "Caritas" (13.000), laikraštėlis vaikams "Žiburėlis" (30.000).

1993 m. "Caritas" ryžtasi išleisti P. Dorglerio "Žuvies paslaptis" (30.000), S. Lagerlof "Mergaitė iš Stormyro vienkiemio" (30.000), A. Sučylienės "Tarp dienos ir nakties" (1.000), A. Sučylienės "Išpuikėliai vaikai" (30.000), P. Grigo "Rekruto atsimimimai" (5.000), Foersterio "Amžinoji šviesa" (20.000), R.M. de Casablanca "Kūdikis ir Dievas" (20.000), Foersterio "Seksualinė etika" (20.000), "Jaunuomenės auklėjimas" (20.000), "Mama, pasakyk, iš kur atsiranda vaikai" (10.000), "Lytinės brandos pažymiai" (10.000), "Jausmai, seksualumas, AIDS" (10.000), "Aš esu įsimylėjės, tu esi įsimylėjusi" (10.000), St. Ylos "Ateitininkų vadovas" (2.000), Maldaknygė vaikams (200.000), Vadovėliai 2 ir 7 klasei, Pratybų knyga mokytojams (20.000), Kalendorius (50.000), S. Lagerlof "Legenda apie Kristą" (10.000).

■ Septyni "dainuojančieji amerikiečiai kunigai" Bostone suruošė koncertą. Jų dainos buvo perpintos humoristiniai intarpiais. Susirinko daugiau kaip 500 dalyvių. Buvo surinkta 3.093 dol., kurie paskirti dr. M. Dunn ir 12 chirurgijos specialistų kelionei į Lietuvą 1993 metų pradžioje. Šie "dainuojančieji kunigai" keletą kartų per metus koncertuoja, pelnā skirdami labdarai.

■ Krikščionių demokratų žurnalas "Tévnės sargas" iš JAV perkeltas į Lietuvą.

■ Lapkričio mėnesį Čikagą aplankė kun. Z. Peszkowski, kuriam yra pavykę išlikti gyvam Katyno žudynėse, kur II pasaulinio karo metu komunistai išžudė apie 15.000 lenkų karininkų ir žymių civilinių vadovų. Peszkowski tada buvo karininkas. Jis lenkų archyvui Čikagoje perdavė dokumentų kopijas, įrodančių, kad žudynės buvo vykdomos Stalino ir jo patikėtinų sprendimu. Lenkijos prezidentui buvo įteiktos atitinkamų dokumentų kopijos, kurias dabar iš Lenkijos atgabено Peszkowski.

■ Sibiro vyskupas Juozas Werth, 39 m., jezuitas, apaštaliskojo administratoriaus titulu valdo apie pusantro milijono katalikų teritorijoje, didesnėje už JAV. Turi tik 20 kunigų. Gauna laiškų iš jaunų žmonių, kartais net nekrikštytų, norinčių tapti kunigais. Sibire yra arti milijono lenkų katalikų ir apie 700.000 vokiečių katalikų.

■ Vokietijos kunigas H.F. Fischer su Saksonijos delegacija aplankės Lietuvą 1991 m., taip pat išmokės lietuvių kalbą, parūpino Lietuvai stambias siuntas vaistų, medicinos īrankių net už du milijonus vokiečių markių.

■ JAV katalikų mediciniškos misijos pirminknas kun. Yannarell lankesi Lietuvoje ir dabar

JUOZ. PR.

Nuoširdžiai dėkojame "Laiškų lietuviams" rėmėjams:

1.000 dol. aukojo Lietuvių Fondas.

Po 85 dol. aukojo: I. Kairytė, V. Petkienė.

60 dol. aukojo E. Maximovitsch.

Po 50 dol. aukojo: M. Jasaitis, L. Kriauceliūnas, A. Karaliūnienė.

Po 35 dol. aukojo: D. Balčiūnas, B. Čepaitienė, kun. V. Pavalkis.

25 dol. aukojo O. Norkus.

Po 20 dol. aukojo: S. Slavickas, P. Lukoševičius, R. Kriauceliūnas, A. Sutkuvienė.

Po 15 dol. aukojo: B. Morkūnas, M. Bumbulienė, A. Martišius, B. Kašinskas, J. Miečius, B. Pauliukonis, A. Aviža, A. Lauraitis, P. Murinas, G. Gražienė, J. Mikaila, V. Udrrienė, A. Paulius, P. Žilinskas, S. Daržinskis, J. Staurasaitis, A. Paulikas, J. Ardys, Msgr. L. Peck.

Po 10 dol. aukojo: V. Lanialuskas, V. Gudaitis, V. Mikuckis, A. Skučas, S. Kavaliūnas, A. Puteris, A. Baleišis, A. Budreckas, S. Prialgauskienė, L. Šmulkštys, J. Vaineikis, O. Skrebūnas, K. Beiga, V. Siliūnas, P. Šošienė, A. Karaliūnas, J. Petrauskienė, F. Černius, P. Giedrimas, A. Rimkus, S. Dargis, A. Lekeckienė, D. Surantas, T. Varanka, R. Boris, kun. L. Dieninis, J. Radas, T. Alenskas, P. Dirda, L. Krajauskas, B. Neverauskas, V. Norvilas, A. Čepulis, D. Mikoliūnas, M. Arštikys, S. Damašienė, A. Lauraitis, R. Matonis, P. Raulinaitis, kun. J. Kluonius, A. Karaitis, V. Rugienius, J. Arlauskas, K. Majauskas, A. Pocius, V. Krasauskas, V. Stropus, I. Oksas, kun. P. Sabulis, O. Kindurienė, K. Linkus, B. Lukas, O. Šilénienė.

Po 5 dol. aukojo: P. Misevičius, S. Jelionienė, V. Abramavičius, B. Petrošius, R. Stakauskienė, V. Graužinė, J. Giedrimas, K. Ancerevičienė, S. Brizgys, E. Radzevičiūtė.

2 dol. aukojo E. Šilgalienė.

***

"Laiškų lietuviams" konkursas baigiasi kovo 1 d. Iki tos dienos redakciją turi pasiekti konkursui skiriami straipsniai, vėliau atsiųsti nebus į konkursą priimami. Šio konkurso temos: 1. Dėkingumas, 2. I ką kreipti dėmesį kuriant šeimą, 3. Kaip su cementuoti šeimą, kad nesuirtų, 4. Dabartinio mūsų jaunimo charakteristika.

Jau esame gavę keletą straipsnių iš Lietuvos, o iš išeivijos — dar nė vieno.

Konkurso laimėtojams premijos bus įteiktos "Laiškų lietuviams" metinėje šventėje gegužės mėn. 16 d. Jaunimo Centre.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, S.J. Redaktoriaus pavaduotojas — Algirdas Palokas, SJ Redakcijos nariai: Danutė Bindokienė, Vytautas Kasniūnas, Jonas Kuprys, Nijolė Užubalienė, Gediminas Vakaris. Techn. redaktorė — Teresė Pautieniūtė-Bogutienė. Administratorė — Aleksandra Likanderienė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098 Tel. (312) 737-8400. "Draugo" spaustuvė. Metinė prenumerata — 15 dol., atskiras numeris — 1,50 dol.